

új magyar szó

12 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
124. (1189.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,3523 ▲
1 amerikai dollár	3,5696 ▲
100 magyar forint	1,5174 ▼

Aktuális

2

Schmitt Pál a magyar államfő

Schmitt Pált, a Fidesz-KDNP jelöltjét választotta meg köztársasági elnöknek a Magyar Országgyűlés tegnap. A jelenlegi házelnök augusztus 6-án veszi át Sólyom László jelenlegi államfő mandátumát.

Társadalom

7

Zavargások a gazdatüntetésen

Összeesetnek tegnap az állami támogatók elmaradása miatt Kolozsváron tüntető gazdák a rendfenntartókkal. A felháborított tömeget könnygázzal és gumibottal fegyelmezték az ostrom alá vont csendőrök. A tüntetők figyelmeztettek: országos tiltakozó akcióra készülnek.

Kultúra

8

„Teátrális” kérdés Erdélyben

Általános jelenség a színházak művészi törekvéseinek és a nézők elvárásának eltávolodása? Ennek próbált utánajárni lapunk, miután az utóbbi időben rendszeressé váltak a színházigazgató-ellenes megnyilvánulások több erdélyi városban is.

Vezércikk

3

Örvényben

Nyilván az eső attól nem áll meg, hogyha Emil Boc nem tegnap késő délután, hanem mondjuk vasárnap utazik Doro-heiba, viszont egy jól működő államigazgatás az időjárás- és vízügyi előrejelzések birtokában oda összpontosíthatna volna az erőket, hiszen különösen képpen a helyiek előtt nem volt titok, hogy a patakok áradásai után órák kérdése, hogy a nagyobb folyók is kilépjenek a medrűkből.

Székedi Ferenc

▶

Víz alatt a fél ország

Tizenkilencre emelkedett az áradás áldozatainak száma, tízezreket érint a katasztrófa

Hargita megyében tegnap már az árvízkarok helyreállításán dolgoztak, Kovászna megyében még mindig a védekezésen volt a hangsúly

Fotó: Mediafax

„Forró” napja volt tegnap Emil Bocnak az árvíz sújtotta területeken. Hiába jelent meg a kormányfő a katasztrófa helyszínein, a kárvallottak nem bíztak a hatékony segíteni akarában. Volt, ahol kifütyülték a miniszterelnököt, volt, ahol azzal vádolták: csak a tévés szereplés magyarázza a jelenlétét. A népharaggal szembesülő miniszterelnök ötezer lejes gyorssegélyt ígért az árvíz áldozatai családjainak, és kilátásba helyezte, hogy a kormány az Európai Szolidaritási Alap közbelépését kéri a gyors helyreállítás érdekében. **7. oldal** ▶

Csökkenhetnek a közbérek

▶ A parlament plénuma tegnap módosította a takarékosági csomagnak az Alkotmánybíróság által kifogásolt részleteit, így a közalkalmazotti bérek 25 százalékos csökkentését is magában foglaló törvénytervezetek várhatóan holnapról életbe léphetnek. Ugyanakkor Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter családostan vette tudomásul, hogy a kormány által tervezett megszorító intézkedéseket csak részben lehet majd életbe léptetni és meglepettette, elképzelhető, hogy a jövőben módosítják az egységes adókulcsot, vagy progresszív adórendszert vezetnek be. Mindenképpen a lej tegnap újabb történelmi negatív rekordot állított be. **3. oldal** ▶

Tabumentes a viszony

▶ Az új magyar állampolgársági törvény, illetve az októberben tartandó közös, román-magyar kormányülés volt tegnap a Bukarestbe látogató Martonyi János magyar külügyminiszter és romániai vendéglátói találkozóinak fő témái. **3. oldal** ▶

Markó Béla is fogadta Martonyi Jánost tegnap Bukarestben

Fotó: Tofán Levente

Demeter vezeti a román rádiót

ÜMSZ

▶ Demeter András Istvánt, az RMDSZ jelöltjét választotta meg tegnap a román közszolgálati rádió elnök-vezérigazgatójának a parlament; a közszolgálati televízió elnök-vezérigazgatója az államfő által javasolt Alexandru Lăzescu lett. A két ház együttes ülése kisebb botrányba fulladt: az ellenzék kivonult a teremből, mert a plénum elfogadta azt a demokrata-liberális javaslatot, hogy külön szavazzanak a rádió- és külön a tévéelnök személyéről. Az elnökök megválasztása előtt a parlament – még az ellenzék jelenlétében – jóváhagyta a két intézmény vezetőtanácsának összetételét. **Folytatása a 9. oldalon** ▶

Röviden

Borbély írta alá a román–moldovai kétoldalú kormányközi egyezményt

Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter Chişinău-ban aláírta a Prut és a Duna vízének fenntartható használatát és védelmét célzó kétoldalú kormányközi együttműködési egyezményt, és részt vett a két ország környezetvédelmi tárcáinak első ülésén. „Új korszakot élünk: tudjuk, nincs fenntartható fejlesztés környezetvédelem nélkül. Ebben az új kontextusban egyre nagyobb jelentőséget kap az államok közötti jószomszédi viszony, hiszen egy katasztrófa esetén a szomszéd tud a leghamarabb segítő kezét nyújtani. Ezért elsődleges fontosságúak a kétoldalú környezetvédelmi és vízgazdálkodási együttműködési egyezmények” – hangsúlyozta Borbély László.

Bukovinában 50 ezren vették fel a román állampolgárságot

A nyugat-ukrajnai Csernyivci megyében már 50 ezer ember vette fel a román állampolgárságot, de a többségük nem mondott le ukrán állampolgárságáról – írta tegnap a kijevi *Szivodnya* (Szegodnya) című napilap internetes kiadása. Gennagyij Moszkal ellenzéki parlamenti képviselő, Kárpátalja volt kormányzója az orosz nyelvű újságnak nyilatkozva elmondta: Csernyivci megyében hivatalosan három és fél ezren vették fel a román állampolgárságot, miközben nem hivatalos adatok szerint a szám eléri az 50 ezret. A csernyivci illetőségű politikus szerint az ukrainiai megyében a helyi hatóságok már az 1990-es évektől kezdve figyelmeztetnek arra, hogy ukrán állampolgárok tömegesen kapnak román állampolgárságot.

Jogi helyzetük átfogó rendezését szorgalmazzák a szlovákiai kisebbségek

Jogi helyzetük átfogó rendezését szorgalmazzák a szlovákiai nemzeti kisebbségek, képviselőik tegnap találkoztak Kassán. „Szeretnénk minél hamarabb, a lehetőségek szerint még a hét végéig, találkozni Iveta Radicová kijelölt kormányfővel és átadni neki javaslatunkat, hogy azokat esetleg be lehessen építeni a készülő kormányprogramba” – közölte Pavel Dolezal, a szlovákiai Cseh Társulat elnöke újságíróknak a találkozó után. A tanácskozáson a magyar, a ruszin-ukrán, a német, a roma és a cseh kisebbségi szervezetek képviselői vettek részt. „Három konkrét témát készítettünk elő: a Szlovákiában nagyon hiányzó kisebbségi törvényt, továbbá a kisebbségi nyelvhasználatot szabályozó törvényt és a kisebbségi kultúrák finanszírozását rendező törvényt” – fejtette ki Dolezal.

Berlusconi támadója nem állítható bíróság elé

Nem állítható bíróság elé az a férfi, aki tavaly decemberben a milánói dóm kicsinyített másolatával arcon dobta és megebesztette Silvio Berlusconi olasz kormányfőt. Az ANSA és Apcom olasz hírügynökségek értesülése szerint Luisa Savoia milánói bíró kedden úgy döntött, az olasz kormányfőt megtámadó, már régóta pszichés problémákkal küzdő Massimo Tartaglia nem volt tudatában cselekedetének az incidens pillanatában, így alkalmatlan arra, hogy bírósági eljárásban vegyen részt.

Észak-Korea visszautasítja a G8-ak bírálatát

Észak-Korea tegnap visszautasította a G8-ak kanadai csúcstalálkozóján megfogalmazott bírálatot, amely a kommunista országot tette felelősé egy dél-koreai hadihajó elsüllyesztéséért. Az észak-koreai külügyminisztérium „politikai célú fenyegetéssel” vádolta a nyolcak vezetőit, akik elítélték a dél-koreai hadihajó elsüllyesztését, s azért Észak-Koreát tartják felelősnek.

Schmitt Pál lett az elnök

MTI

Schmitt Pált, a Fidesz-KDNP jelöltjét választotta meg köztársasági elnöknek a magyar Országgyűlés tegnap. A házelnök augusztus 6-án veszi át Sólyom László jelenlegi államfő mandátumát. A titkos szavazáson már az első fordulón eldőlt, hogy ki kerüljön a legfőbb közjogi méltóság tisztségébe: a képviselők közül 263-an támogatták szavazatukkal a sportolóból lett politikust. (A megválasztáshoz a képviselők kétharmadának igen szavazatára, legalább 258 képviselő támogató voksára volt szükség.) Balogh Andrásra, a szocialisták köztársaságielnök-jelöltjére 59 szavazat érkezett.

Az LMP nem szavazott

A szavazás részleteit ismertette az elnöklő Lezsák Sándor elmondta, a képviselők 366 szavazólapot vettek fel, ezeket hiánytalanul megtalálták a szavazóurnában. Az érvénytelen szavazatok száma 44 volt, a 322 érvényes voksból 59-et Balogh Andrásra, 263-at Schmitt Pálra adtak le. A Jobbik korábban jelezte, hogy felveszik ugyan a szavazólapokat, de nem tesznek icszt egyik név mellé sem, az LMP frakció tagjai pedig nem vették fel a szavazólapokat, mert egyik jelöltet sem tartják megfelelőnek az államfői posztra.

Az eredményhirdetés alatt Balogh András megtapsolta Schmitt Pál sikerét. A bejelentést követően Schmitt Pál letette esküjét és ellátta kézjeggyel az esküokmányt. Az esküokmány aláírását követően Schmitt Pál kezelt fogott az eseményeket az egyik parlamenti páholyból figyelemmel kísé-

Schmitt Pál augusztus 6-án veszi át Sólyom László jelenlegi köztársasági elnök mandátumát

Fotó: MTI

sérő Sólyom Lászlóval, Balogh Andrással, Baka Andrással, a Legfelsőbb Bíróság elnökével, Paczolay Péterrel, az Alkotmánybíróság első emberével és Mádl Ferenc volt köztársasági elnökkel.

Gratulált neki Orbán Viktor miniszterelnök, akit a parlamenti frakciók képviselői és a kormány több tagja is követett.

Szent István intelmei

„Vezess mindannyiunkon harag, gőg, gyűlölet nélkül, békésen, alázatosan, szelíden. Tartsd mindig eszedben, hogy minden ember azonos állapotban születik, és hogy semmi sem emel fel, csakis az alázat, semmi sem taszít le, csakis a gőg és a gyűlölet” – kezdte el eskütétel utáni beszédét Schmitt Pál Szent István király Imre herceghez szóló intelmeiből idézve. Az atyai szavak mögött ott van „a demokra-

tikus alaptörvényünkben máig megkapaszkodó gondolat: minden ember azonos állapotban születik, mindenkit azonos jogok illetnek meg”, és a kötelezettségek is azonosak – mondta. A megválasztott köztársasági elnök hangsúlyozta, őszinte elismeréssel adózik Sólyom László államfő és elődei, Mádl Ferenc és Göncz Árpád teljesítménye előtt, akiket a magyar emberek tisztelete, szeretete övez, ő is sokat tanult tőlük. Mondandóját nagy taps fogadta. „Rendkívüli megtiszteltetés, hogy ilyen egyszerű elődök nyomába léphetek, akik maguk is igyekeztek államalapító királyunk iránymutatása alapján szolgálni nemzetünket” – jelentette ki.

Az alkotmány szerint az államfő pártsemleges, amely azonban nem értéksemlegességet jelent – mutatott rá. Schmitt Pál úgy fogalmazott, „a párbeszéd, az egy-

másra figyelés elnöke” kíván lenni. Az államfő legyen minden magyar összetartozásának, a nemzet egységének megtestesítője – mondta, megismételve, hogy tevékenységének középpontjában a magyar ember áll majd. A megválasztott köztársasági elnök beszédét Szent István szavaival zárta: „a nemzet és egy ország vezetése nem gőgösségről, magasbrendűségről szól, hanem alázatról és szolgálatról”.

A megválasztott államfő beszéde után a képviselők elénekelték a Himnuszt, majd Schmitt Pál Sólyom László leköszönő államfővel folytatott megbeszélést. Schmitt Pál megválasztását a Magyar Olimpiai Bizottság tisztségviselői és neves sportolók is figyelemmel kísérték többek közt Grosics Gyula, az Aranycsapat egykori tagja, Regőczy Krisztina jégtáncos, Kovács István ökölvívó és Balogh Gábor öttusázó. ◀

Orosz–amerikai kémbostrány

Hírösszefoglaló

Tíz, Oroszországnak dolgozó kém fogtak el az Egyesült Államokban – közölte az amerikai igazságügy-minisztérium. A washingtoni közlés szerint a hírszerzőket vasárnap tartóztatták le, feltételezhetően az orosz kormány illegális ügynökei voltak. Nyolcuk ellen az a vád, hogy hosszú távú, erősen fedett küldetést teljesítettek Oroszország megbízásából az Egyesült Államok területén. További két személy a gyanú szerint szintén részt vett ugyanebben az orosz hírszerzési programban. Az amerikai szövetségi törvények szerint az Egyesült Államokban nem működhetnek külföldi kormányok ügynökei az amerikai igazságügy-miniszter előzetes értesítése nélkül. A letartóztatott 10 személyt egyrészt az orosz kormány ügynökeiként végzendő tevékenységre szőtt összeesküvéssel, másrészt kilencet közülük pénzmosással vádolják.

A New York-i szövetségi kerületi bíróságon benyújtott kereset első vádpontja – összeesküvés külföldi kormány ügynökeként való működésre – 5 éves maximális börtönbüntetéssel jár. A pénzmosásra való összeesküvés címén az ezzel vádolt 9 személyre legfeljebb 20 éves szabadság-

vesztést róhatnak ki. Az igazságügyi tárca nem közölt részleteket a feltételezett ügynökök küldetéséről. Az FBI viszont úgy tájékoztatott: az volt a céljuk, hogy maximális mértékben amerikanizálódjanak, hogy szabadon gyűjthessenek információkat és olyan forrásokat szervezzenek be, akik behatolhatnak az ország döntéshozó köreibbe.

Oroszország arra számít, hogy magyarázatot kap az Egyesült Államoktól a kémbostrány ügyben. Szergej Lavrov orosz külügyminiszter tegnap – Jeruzsálemben tartott sajtóértekezletén – kijelentette, hogy Moszkva nem kapott információkat a történetekről. Úgy fogalmazott, hogy „különös műgonddal” választották ki a pillanatot a kémügy kihozzátására. Az orosz külügy állásfoglalása szerint „elítélendő célok” szolgálnak az Egyesült Államokban kipattant orosz kémbostrány. Andrej Nyesztyerenko külügyi szóvivő a minisztérium honlapján közzétett rövid reagálásában úgy fogalmazott, hogy Moszkva szerint az amerikai lépések megalapozatlanok. Hozzátette, hogy Oroszország nem érti, mi készítette az amerikai igazságügy-minisztériumot a hidegháborús korszak „szennedélyes kémügyeinek” szellemét idéző nyilvános bejelentésre. ◀

Rájár a rúd az ANI-ra

Cs. P. T.

Sorra elvetette tegnap a szenátus jogi bizottsága az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó törvény vitáján azokat a módosításokat, amelyeket korábban az államfő kért, amikor visszaküldte a jogszabályt a parlamentbe. A testület ülésén részt vettek az ANI vezetői is, akik kivonultak a teremből tiltakozásul amiatt, hogy a honatyák „ismét kizsigerelték” a törvényt. Mint ismert, a képviselőház egy héttel ezelőtt eleget tett az államfő kérésének, és Traian Băsescu javaslati szerint módosította a jogszabályt. A jogi bizottság ülést vezető Frunda György szenátor javaslatra tegnap kiiktatta a törvényből azt, hogy az ítélőtáblák keretében jöjjenek létre bírákból és ügyészekből álló bizottságok a köztisztviselők vagyonynyilatkozatának ellenőrzésére. Az RMDSZ-es politikus azzal érvelt, hogy az ilyen testületek megalakítása az igazságszolgáltatás kebelében alkotmányellenes. Szintén Frunda javaslatára az ANI ellenőrei a tisztségviselő mandátumának lejártá után nem három, hanem csupán egy évig vizsgálódhatnak. Nem került be a törvénybe az államfőnek az a javaslata sem, hogy a cégeket is birtokló köztisztviselők a vagyonynyilatko-

Frunđa György szenátor

Fotó: ÚMSZ

zatukban adjanak számot az állammal kötött üzleti szerződéseikről. Frunda György az ülés után hangsúlyozta, hogy az ANI hatásköre nem gyengül a szenátusi módosítások révén. A törvény végső változatáról a szenátus plénuma dönt.

Mint ismert, az Alkotmánybíróság korábban alkotmányellenesnek nyilvánította az ANI-törvény több paragrafusát. A parlament módosított a jogszabályon, ám az államfő az új törvény felülvizsgálatát kérte a honatyáktól. ◀

Tabumentes viszony

A stratégiai partnerség elmélyítéséről tárgyalt vendéglátóival Martonyi János

Fleischer Hilda

„Őszintén beszéltünk a magyar állampolgársági törvény módosításáról, valamint a magyar összetartozás napjának bevezetéséről. Martonyi János magyar külügyminiszter arról biztosított, hogy ezeknek a törvényeknek az alkalmazása során Magyarország tiszteletben tartja minden nemzetközi kötelezettségvállalását, és az állampolgárság megadásakor nem tesznek különbséget a kérelmező etnikuma alapján” – nyilatkozta tegnap Teodor Baconschi román külügyminiszter azt követően, hogy hivatalában fogadta magyar kollégáját. Hozzátette: kiemelt fontosságúnak, és jó hírnek tekintti Martonyi közlését, miszerint a Magyarország területén élő románoknak hamarosan arra is lehetőségük nyílik, hogy parlamenti képviselők legyenek.

Martonyi: állampolgárság, csak egyéni kérelemre

A két ország kedvező kapcsolatának gondolatát Martonyi János is megerősítette, aki mint elmondta, a Magyarország és Románia közötti jó viszony egyúttal különleges felelősséget is ró a politikusokra, reményét fejezve ki, hogy okosan használják ki ezt a lehetőséget. „A magyar kormány értékeli Románia magatartását a ketős állampolgársággal szemben, és amint azt Baconschi úrnak jeleztem is, Magyarország mindent megtesz annak érdekében, hogy az állampolgársági törvény alkalmazása során ne tömegesen, hanem egyéni kérelem alapján adja meg az állampolgárságot a határon túli magyaroknak, tiszteletben tartva a nemzetközi jogi nor-

Martonyi János (balra) és Theodor Baconschi. Parlamenti képviselők lehet a magyarországi románoknak. Fotó: Tofán Levente

mákat. A két ország e tekintetben, közösen gondolkodik” – foglalta össze a magyar külügyi vezető a találkozó üzenetét.

Markó: nem udvariassági látogatásról van szó

„Az a tény, hogy az új magyar kormány megalakulásának első hónapjában, aránylag rövid időn belül, ez már a második kormányzati szintű látogatás Magyarországról (nemrég Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes járt Bukarestben – szerk. megj.), azt bizonyítja, hogy itt valóban mindkét részről komoly szándék van egy egészen szoros együttműködésre, illetve valóban meg akarjuk tölteni tartalommal azt, amit úgy nevezünk, hogy stratégiai partner-

ség. A mai tárgyalás is ennek jegyében zajlott, nem egy egyszerű udvariassági látogatásról van szó” – fogalmazott Markó Béla, az RMDSZ szövetségi elnöke a magyarországi delegáció fogadása után. Elmondta, Martonyival olyan jelentős terveket beszéltek meg, mint a készülő Duna-stratégia, Románia schengeni csatlakozása, illetve a soros magyar európai uniós elnökség, amely mindkét országnak lendületet adhat. „Magyarország EU-elnöksége Románia számára is nagy esély” – mondta a kormányfőhelyettes.

Tartalmas közös kormányulást akarnak

„Tárgyalásaink nagyobb részét azok a kérdések foglalták el, ame-

lyek a két ország kapcsolatával függnek össze. Lényeges, hogy az októberre tervezett közös kormányulást jól előkészítsük, komoly, igazi tartalmat adjunk neki, és mindezt abban a várakozásban hogy 2011. március 11-én megszűnik a két ország között a határ-ellenőrzés, teljes mértékben szabad lesz a mozgás. Szeretnénk, ha ezt a határátlépést fizikai értelemben is legkönnyebbé tennénk” – nyilatkozta a kormány épületében összegyűlt újságíróknak Martonyi János, hozzátéve, igencsak nagy pozitívumként éli meg úgy azt a tényt, hogy mindkét országban Európai Néppárthoz tartozó pártok kormányoznak, ahogyan azt is, hogy a román kormányban jelen van a romániai magyarok politikai pártja. ◀

Örvényben

Immár hetek óta az országos pénzügyi gondok egyre mélyebb örvényében fuldokló kormány képtelen volt ráfigyelni arra, hogy a kisebb patakok áradásai is egyre nagyobb veszélyt je-

lentenek, és tucatnyi-an kellett a vízbe fulladjanak Észak-Moldvában ahhoz, hogy észbe kapjon: van, ami visszafordítható, és van ami visszafordíthatatlan. Az előbbi – a súlyosbodó költségvetési deficit. Az utóbbi – az emberi életek.

Nyilván, az eső attól nem áll meg, hogyha Emil Boc nem a tegnap késő délután, hanem mondjuk vasárnap utazik Dorohoiba, viszont egy jól működő államigazgatás az időjárás- és vízügyi előrejelzések birtokában oda összpontosíthatna volna az erőket, hiszen különösképpen a helyiek előtt nem volt titok, hogy a patakok áradásai után órák kérdése, hogy a nagyobb folyók is kilépjenek a medrükből. A kormánynak azonban minden idejét lefoglalta a megszorító intézkedések szalonképessé tétele jogi szempontból is, majd a parlamenti újrászavazás, és bizony a gyakorlati árvízvédelmi lépések helyett csupán a videokonferenciák üzenetere hagyatkozott. Márpedig az ilyen távigazgatás – a beszédől a láthatóságig való kommunikációs előrelépések ellenére – alapjában véve mit sem változott: a megyékből majd mindenki csak a szépet és a jót, a tökéletes feladat-végrehajtást közvetíti Bukarestbe, miközben a gyakorlatban teljesen más a helyzet.

Az emberéletek ugyanis nem írhatók csupán a megáradt patakok és folyók számlájára, az okok jóval mélyebben kereshetők mind térben, mind időben. Aki évek óta nyitott szemmel utazik az országban, bizony jól látja, hogy a gyakori özvizek ellenére az általános és helyi településpolitikát mit sem változott, építkezési engedélyekkel vagy azok nélkül, a természetben bízva olyan területekre építenek házakat, amelyeket bármikor elönthet a víz. A patakok medrei a legtöbb helyen nincsenek kikotorva, a szabálytalan erdőkiételek betömik az erdei vízfolyásokat, a tarvágással lepusztított hegyoldalokon minden fékező erő nélkül dübörög alá a záporok vize, a vízrendészeti munkálatokra szétküldött összegek rendeltetészerű felhasználását pedig nem ellenőrzi senki. Ebben a nagy áradáshullámban – akár a Székelyföldön is – jól észre lehetett venni, hogy ahol az elmúlt években megfelelően és előrelátóan gazdálkodtak, ahol a lakott települések között megfelelő medert építettek ki a patakoknak, ott különösebb kártétel nélkül zúdult alá a víz. Ahol azonban csak tessék-lásék munkát végeztek, mindössze a pénzügyi elszámolás kedvéért, ott a természet megmutatta, hogy ki az igazi úr. Egyébként – figyeljünk csak az euró-lej árfohlyam alakulására – ugyanezt teszi a gazdaság is. Politikusi szőzárókkal int arra, hogy a sok beszéd – szegénység.

Csökkenhetnek a közbérek

ÜMSZ

A parlament plénuma tegnap módosította a takarékosági csomagnak az Alkotmánybíróság által kifogásolt részleteit, így a közalkalmazotti bérek 25 százalékos csökkentését is magában foglaló törvénytervezetek várhatóan holnapról életbe léphetnek. Ugyanakkor, a taláros testület utasítása szerint törölték azokat a cikkelyeket, amelyek a nyugdíjak 15 százalékos lefaragását tartalmazták. A két ház együttes plénumában pár perc alatt lezajlott, 321-2 arányú szavazás előtt közös megegyezéssel nem adtak alkalmat a honatyáknak politikai felszólalásokra, ugyanis előző este a jogi bizottságok tagjai egyöntetűen voksolták meg a módosított bér- és nyugdíjsökkentő törvények szövegét. Az ellenzéki Szociáldemokrata Párt (PSD) képviselői azzal magyarázták szavazatukat a közalkalmazotti bérek csökkentését törvényerőre emelő jogszabály mellett, hogy csupán „technikai jellegű” voksolás volt. Hangsúlyozták, hogy továbbra sem értenek egyet a Boc-kabinet intézkedésével, de örülnek, hogy bár a nyugdíjakat sikerült megmenteni. ◀

Módosulhat jövőtől az adórendszer

ÜMSZ

Elképzelhető, hogy a jövő évi költségvetés az egységes adókulcs módosítására vagy a progresszív adórendszerre épül majd – jelentette be tegnap Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter. Szerinte 2011-re teljesen át kell dolgozni az adó- és illetékrendszert. Mint mondta, a Pénzügyminisztérium egyelőre ennek a különböző változatain dolgozik, az opciók egyike pedig a jelenleg 16 százalékos egységes adókulcs módosítása. Folyamatban van ugyanakkor az ingatlanadó új rendszerének ki-

Sebastian Vlădescu. Fotó: Agerpres

Újabb történelmi negatív rekordot döntött a lej

A lej tegnap ismét negatív történelmi rekordot döntött az euróhoz viszonyítva, miután a Román Nemzeti Bank (BNR) egy euró árfolyamát 4,35 lejben állapította meg. Az előző napi 4,32 lejes árfolyam is már a román valuta történelmi mélypontjának számított, hiszen a lej soha nem volt még ennyire gyenge az euróhoz képest a közös európai fizetőeszköz bevezetése óta. A bankközi piacon a tegnapi délelőtti kereskedés során az eurót 4,39 lejben is jegyezték. Elemzők nem tartják kizártnak, hogy a jegybank közbelépése nyomán erősödött valamelyest a román valuta. A lej gyengülése még szembetűnőbb a dollárhoz viszonyítva. Az amerikai valuta árfolyama ugyanis szintén rekordszintre, 3,5697 lejre emelkedett tegnap, 7,01 banival meghaladva az egy nappal korábbi jegyzést. Adrian Vasilescu, a BNR kormányzójának tanácsosa szerint a lej gyengülését az áfanövelés okozta, pszichológiai sokk váltotta ki. A tanácsos továbbá kiemelte, hogy szerinte nincs szó tartós leértékelésről, az árfolyam stabilizálódni fog, miután az IMF döntött a soron lévő hitelrészlet folyósításáról.

dolgozása, ennek során pedig figyelembe veszik, hogy a lakosság nagyobbik része nem képes magas ingatlanadókat elviselni, tette hozzá a pénzügyminiszter, aki szerint ez az adó nem a nagyszámú vagy nagy értékű ingatlanok tulajdonosai esetében növekszik majd. Vlădescu elmondta: a jövő évi költségvetés kidolgozása várhatóan augusztusban elkezdődik, miután a kormány megállapodik a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) a következő évekre szóló makrogazdasági célkitűzésekről.

Vlădescu arról is beszámolt, hogy „kizárólag technikai jellegű” okok miatt az IMF igazgatótanácsa várhatóan csak pénteken dönt – és nem ma, ahogyan korábban tervezték – a Romániának szánt újabb hitelrészlet átutalásáról. Hozzátette: július 20–23. között ismét Bukarestbe látogat az IMF küldöttsége, hogy ellenőrizze a román kormány által az első fél-évre vállalt kötelezettségek teljesítését. Legutóbb május elején járt Romániában Jeffrey Franks csapata, miután megállapodott a kormánnyal, hogy az ideai államháztartási hiányt a bruttó hazai termék (GDP) 6,8 százalékára mérsékelik. A deficit takarékosági intézkedések nélkül elérné a 9,1 százalékot. ◀

Román lapszemle

Román állampolgárságú kiskorú lányok a spanyolországi emberkereskedelem elsőszámú áldozatai. (Adevărul) ▶ Folytak a felújítási munkálatok Károly walesi herceg százötven éves erdélyi „rezidenciáján”, melyet nyaralóvá és vendégház-zá alakítanak. A Brassó megyei Szászfehéregyházán levő 37 hektáros birtokot várhatóan a renoválás után látogatja meg a trónörökös. (România liberă) ▶ Míg a vidéken tizenhárom százalékos a munkanélküliség, Románia legnagyobb zöldségexportőre alkalmazhatatlanul küszködik. A Dolj megyei cég a munkásoknak kínált extra szolgáltatások ellenére is alig talál dolgozót a környező négy megyében. (Gândul) ▶ Több mint húszmillió eurót áldozna Bukarest önkormányzata a főváros zöldövezetének kiterjesztésére, rehabilitálására, szállítására, illetve gondozására. (Gândul)

Megszorítások és alkotmányosság

Az állami társadalombiztosítási költségvetés nehézségei nem állíthatók szembe a nyugdíjhoz való joggal, azt nem sértheti az, ha az állam rosszul gazdálkodott ezzel a költségvetéssel, szögezték le a megszorításokat tartalmazó jogszabály kapcsán.

Bogdán Tibor

▶ Az országhatárokon túl is hullámokat vert az Alkotmánybíróság döntése, amellyel az alaptörvénnyel ellenkezőnek mondta ki a kormány a nyugdíjak 15 százalékos csökkentését; a bejelentést követően például visszaesett a forint árfolyama.

Nyugdíjak: elsődleges a hozzájárulás elve

A taláros testület most nyilvánosságra hozta határozatának megindokolását is, miszerint a hozzájárulás elve alapján megállapított nyugdíj összege szerzett jognak minősül, így akár időleges csökkentése sem fogadható el. A társadalombiztosítási alaphoz történt befizetésekkel a nyugdíjasok gyakorlatilag jogot nyertek arra, hogy a hozzájárulás mértéke szerint kiszámított nyugdíjban részesüljenek. Ennek megfelelően tehát a hozzájárulás a nyugdíjhoz való jog lényeges elemét képezi, tehát ha a kormány eltekint az állam azon köteleességétől,

hogy az említett elv alapján megállapított nyugdíjat folyósítsa, az éppen a nyugdíjhoz való jog lényegét sérti – állítja az Alkotmánybíróság. A nyugdíjban való részese-dést alapvető jognak tekintő, az emberi jogokat és alapvető szabadságokat védő konvenció mellett hasonlóképpen rendelkezik Románia alkotmánya is. Mi több, az alaptörvény nem csak a személyi anyagi érdekelttség szempontjából értékeli a nyugdíjat, hanem tételesen is alapvető jogként szentesíti a nyugdíjhoz való jogot, és ilyen tekintetben alkotmányos többletkötelezettségeket ró az államra, amellyel ezt a jogot még a Konvenciónál is magasabb szinten szavatolja polgárai számára.

Az alkotmánybírák emlékeztetnek arra, hogy mindemellett az egyén aktív időszakában megalapozott jogról van szó, hiszen törvény kötelezi az alkalmazottat, hogy jövedelme arányában hozzájáruljon az állami társadalombiztosítási költségvetéshez. Mindebből fakadóan az államnak kötelessége

az, hogy „az egyén passzív időszakára a hozzájárulás elve szerinti összegben megállapított nyugdíjat fizessen” – szögezték le egyértelműen az alkotmánybírák. A nyugdíj célja nem más, mint, hogy a biztosított egyén passzív időszakára, a hozzájárulás elve alapján szavatolja az állami társadalombiztosítási költségvetésnek befizetett összegeket, és a megélhetés lehetőségét mindazoknak, akik erre a törvény alapján jogot nyertek.

Az alkotmánybírói indoklás értelmében az állami társadalombiztosítási költségvetés nehézségei nem állíthatók szembe a nyugdíjhoz való joggal, azt nem sértheti az, ha az állam rosszul gazdálkodott ezzel a költségvetéssel. De az Alkotmány 47. szakaszának első bekezdésébe ütközik az I. fokú rokantsági nyugdíjasok kísérőit megillető juttatások 15 százalékos csökkentése is. Az alaptörvény tételesen kimondja: „az állam köteles az állampolgárok számára méltányos életszínvonalat biztosító gazdasági fejlesztési és

szociális védelmi intézkedéseket foganatosítani.” A juttatás lefaragásával az állam megszegné a méltányos szociális védelem biztosítására vonatkozó kötelezettségeit.

Igaz, a talárosok végül mindehhez hozzáteszik: mostani határozatuk nem jelenti azt, hogy a jövőben „nem lehet átalakítani a nyugdíjak kiszámítási rendszerét, ám ez csakis a hozzájárulási elv alapján lehetséges”, a nyugdíjak semmiféle átszámítása nem vezethet összegük csökkenéséhez.

Bércsökkentés – a nemzetbiztonság védelmében

A közalkalmazotti bérek 25 százalékos csökkentésével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az erre vonatkozó jogszabály tiszteletben tartja az Alkotmány 53. szakaszát, amely a nemzetbiztonság védelme érdekében lehetővé teszi bizonyos állampolgári szabadságjogok korlátozását. A taláros testület szerint ugyanis a nemzetbiztonság „nyilvánvalóan nem csak a katonai biztonságot jelenti”, hanem „társadalmi és gazdasági vetületei” is vannak, amelyek „a jelenségek mérténét és súlyánál fogva magának az államnak a létét ve-

szélyeztethetik”. Ennek kapcsán egy 2009. évi döntését hozza fel indoklásul, amely leszögezte, hogy „megfelelő intézkedések hiányában a pénzügyi világválság árthat az ország gazdasági stabilitásának, közvetve tehát a nemzetbiztonságnak is”.

Ilyen körülmények között az Alkotmánybíróságnak meg kellett állapítania, fennáll-e még ez a fenyegetés. E célból az Európai Bizottság felméréseivel érvelt, miszerint „Románia gazdasága továbbra is gyenge, és a kezdeti törekvések ellenére, a gazdasági növekedés 2010 első felében is negatív maradt”. Ebből a taláros testület arra a következtetésre jutott, hogy a román gazdaság veszélyeztetett maradt, a kormány tehát jogosult a fenyegetés leküzdését szolgáló megfelelő intézkedések meghozatalára. Ezek egyikét éppen a költségvetési kiadások mérséklése jelenti, aminek egyik útja „a bérek, juttatások, zsoldok 25 százalékos csökkentése”. Ugyanakkor hangsúlyozza: az intézkedés alkalmazása nem követeli meg a sürgősségi, ostrom vagy szükséghelyzet meghirdetését.

Végül megállapítja azt, hogy a bírált törvénykezdeményezés alkalmazása nem jár diszkriminációval, mivel valamennyi költségvetési al-

kalmazott juttatását 25 százalékkal faragják le, az intézkedés ráadásul időleges, csakis addig alkalmazzák, ameddig a lépést kiváltó fenyegetés fennáll.

A talárosok megvédték a nyugdíjaikat

Az alkotmánybírák határozatát – pontosabban a magasrangú igazságszolgáltatási köztisztviselők – speciális nyugdíjaikról is. Döntésük nem volt meglepő: rábólintottak az átlagnál jóval magasabb, úgynevezett szolgálati nyugdíjaikra, úgy ítélve meg, hogy azok az igazságszolgáltatás függetlenségének összetevő elemét képezik, és a jogállamiság garanciáját jelentik. Megfogalmazásuk szerint éppen „az igazságszolgáltatás függetlenségének elve védelmezi a magasrangú igazságszolgáltatási tisztviselők szolgálati nyugdíját, amely szerves része azok pénzügyi stabilitásának”. Annyit azonban elismernek, hogy „elvéleg, bizonyos szakmai kategóriák külön törvényben szabályozott szolgálati nyugdíja két összetevőből áll: a hozzájárulásból és az állam által folyósított kiegészítésből”. Az előzőt az állami társadalombiztosítási költségvetésből, utóbbit az állami költségvetésből fedezik. ◀

A „Kedves Vezető” és a „kisherceg”

Fél évszázada nem volt a háborús históriában szenvedő Észak-Koreában ilyen esemény: szeptemberben rendkívüli kongresszust tart az állampárt. Minden jel arra mutat: Kim Dzsong Il utódlása lesz a téma; „trónörökösnek” legkisebb fiát, Kim Dzsong Unt jelölik.

Gyulay Zoltán

▶ Aki a körmét rágva izgul Észak-Korea jövője fellett, elkezdheti vágni a centit: minden jel szerint szeptemberben a Koreai Munkáspárt csaknem hatvan éves történetében sor kerül a harmadik rendkívüli kongresszusára, amelyen „megkoronázhatják” Kim Dzsong Unt, a jelenlegi diktátor, Kim Dzsong Il harmadik fiát, a legkisebbiket.

Háborús vízió

Százhuszszerezen tüntettek a minap fülrepesztő indulók hangjára, zászlóerdő közepette, Amerika-ellenes jelszavakkal a phenjani Kim Ir Szen téren a koreai háború kitörésének 60. évfordulója alkalmából. A rendezvény főszereplője azonban a Hszinhua kínai állami hírügynöksége szerint hiányzott az emelvényről. Kim Dzsong Il az elmúlt hét pénteken távolmaradt. Közben

pedig más észak-koreai hatalmasságok, mint Kim Ki Nan, a párt központi bizottságának titkára, továbbá Kim Dzsong Il egyéb hívei és rokonai az Egyesült Államok és a déli országrész hadgyakorlata miatt „közvetlen háborús veszélyt” vizionálnak, ezért a nukleáris „önvédelmi ellenütőerő” további fejlesztésével fenyegetnek.

A demonstráción a 68 éves „Kedves Vezető” atyja, a „Szeretett Vezér”-nek becézett, 1994-ben elhunyt államalapító, Kim Ir Szen társaságában jelképesen vett részt: a tömeg kettőjük életnagyságú-nál nagyobb fotója alatt vult fel. A találgatások középpontjában most egy harmadik Kim szerepel: állítólag a szeptemberi pártkongresszuson hivatalosan is öt jelölik az úgy tudni, évek óta betegeskedő – súlyos cukorbeteg és hasnyálmirigyrákban szenvedő – Kim Dzsong Il utódaul, s ezentúl harmadikként az ő képmását is imádni fogják. A bizanti-

A harmadik fiú – a „Kedves Vezető” jobbján

nikus társadalmakban például, még ha megfelel is a dinasztikus törekvéseknek: egy 27 éves ifjú, mondhatni a „mesebeli legkisebb királyfi” foglalhatja el atyja jelképes trónját. Bizonyítékként a találgatások valós tartalmára mi sem szolgál jobban, mint a tény: tavaly még csak 11 esztendősen készült fotó volt ismeretes róla, azóta napvilágot látott (igaz, nem tegnapi) egy apjával közös felvétel is.

Az utolsó múzeum

Észak-Koreában tehát a szocialista országok történetében az első uralkodó dinasztia létrejöttének lehetünk tanúi. (Igaz, Kuba mellett az ország ma már egyúttal a kommunista berendezkedés

utolsó múzeuma is.) A „Kedves Vezető” szeptemberre a párt politikai bizottsága nevében rendkívüli kongresszust hívott össze. Ilyen gyűléseket a szervezeti szabályzat értelmében ugyan ötévente kellene tartani, legutóbb azonban 44 esztendeje, 1966-ban került rá sor, ami arra enged következtetni, hogy vagy külpolitikai irányváltásról, vagy az ország katonai-politikai vezetésének változásáról, az utódlás kérdéséről lesz szó. Szükség van a halálesetek sora miatt előregedett politikai bizottság felújítására is.

Megfigyelők régóta számítottak a lépésre, mivel Kim Dzsong Il 2008 augusztusában agyvérzésen esett át, idén áprilisban viszont váratlanul Kínába utazott, és megrendült egészségi állapota da-

cára az ország mind a kilenc vezető politikusaival találkozott. Szándéka szerint azt bizonyította ezzel, hogy még megvan a kellő ereje az átmenet levezényléséhez.

Minek nevezzelek?

Megfigyelők úgy vélik, hogy Kim Dzsong Il ugyanolyan megfontoltan készíti elő fia személyében a saját utódlását, miként atyja, Kim Ir Szen tette övele. A megfontoltságnak azonban számos oka van. Noha 1998 óta a Nemzeti Védelmi Bizottság elnöke, s ezáltal ország legfőbb katonai vezetője, fia utódlásában még sincs szabadkeze. Kim Dzsong Unnak ráadásul minden legitimitása hiányzik, választott tisztsége

nincs (vagy nem tudni róla). A kedves papa a párt főtitkára is, de a szervezet többi vezetőjét is segítségül kell hívnia. S bár a személyi kultuszt ápoló országokban a vezérekről csak jót lehet írni, vagy semmit, egyéb forrásokból azért csurran-cseppen némi információ.

„Dzsong Un az apja kiköpött mása, ugyanaz az arcuk, a testalkatuk és a személyiségük is” – írta róla Kendzsi Fudzsimoto, Kim Dzsong Il egykori japán szakácsa 2003-ban megjelent emlékirataiban. „Amikor keztem fogott velem, belém fürta gonosz tekintetét, és látszott rajta, hogy azt gondolja, egy alávaló japán vagyok” – idézte a szakács írását a *Time* magazin.

Kim Dzsong Unt szinte tökéletes titoktartás védi, tulajdonképpen nem is lehet róla többet tudni, mint amit a szakács feljegyzett. A fiú állítólag álnéven Svájcban tanult, beszél angolul és németül is, de ezt sokan vitatják. A *Time* úgy tudja, hogy 2002 és 2007 között a phenjani katonai akadémián tanult, a dél-koreai sajtó szerint pedig 175 centiméter magas, túlsúlyos, és valószínűleg ő is cukorbetegségben szenved.

Ha a fiatal ember kerül hatalomra, még mindig ott lebeg a nagy kérdés: ha a nagypapa volt a „Szeretett Vezér”, és a papa a „Kedves Vezető”, miként fogja szólítani őt a nép? ◀

Lap-top

A nap címe. Călărași, az offshore megye, *România liberă*.

Magyarzat. A *România liberă* riporterai az ország egyik – hivatalos adatok szerinti – legszegényebb megyéjét látogatták meg. Călărași-ról van szó, ahonnan 2009-ben a legkisebb adóbevétel folyt be az államkasszába a romániai régiók közül. Összehasonlításképpen: Konstanca tizenötször nagyobb összeggel gazdagította tavaly a kincstárat, mint a Duna menti megye. A statisztika azonban ellentmond a helyszínen tapasztaltaknak: a călărași-i falvakban egymást érik a villák, vadonatúj gépkocsival az udvarukon. A napilap riporterai így azt a következtetést vonták le, hogy Călărași élen jár az adócsalásban.

Káosz mindkét oldalon. A nap vezércikke is a *România liberă*-ban jelent meg. Írója azt firtatja, amit a lakosság is hetek óta érezhet: nemcsak a Boc-kormányt jellemzi fejetlenség, irányát vesztettnek tűnik az ellenzék is. A szerző ezt a következtetést az alkotmánybíró-sági döntés utáni szociáldemokrata és liberális politikusi nyilatkozatokból vontta le. Victor Pontaék azonnal megbégyítették egy újabb bizalmatlansági indítvány benyújtásának lehetőségét, de előbb bebiztosították magukat, hogy ez ne történhessen meg. (Ponta maga nyilatkozta korábban, hogy pártja nincs felkészülve a kormányzásra) Csak akkor élnek a lehetőséggel, ha összegyűjtik a kormány megbuktatásához szükséges szavazatszámmal megegyező számú aláírást – tudják, hogy ez képtelenség, hiszen a kormánypártok rendezték soraikat. „Így nem marad más, csak a könny és a tehetetlen düh” – véli a szerző.

A nap állhíre. A román államfő gratulált Schmitt Pálnak elnökké választása után, majd kijelentette: a parlamenti köztársaság híve lesz, ha pártja a Fideszhez hasonlóan kétharmados többséget szerez a törvényhozói testületben.

Minden napra egy mondás

„A dolgok azáltal lesznek, hogy nevet adunk nekik, s így lehetségesnek tartjuk őket. Minden, amit lehetségesnek tartunk, meg is történik. A valóságot az emberi képzelet teremti.”

Karinythy Frigyes

Memento

Horváth István

Képtelenséget képtelenséggel

SZELLEMLIDÉZÉS

Az egész történelem palimpszeszt volt, amelyet annyiszor vakartak tisztára és írtak újra tele, ahányszor csak szükségessé vált... Az irattári osztály legnagyobb részlege – sokkal nagyobb, mint amelyikben Winston dolgozott – csak olyan alkalmazottakból állt, akiknek az volt a dolguk, hogy bevonják és összegyűjtik azokat a könyv- és újságpéldányokat, valamint egyéb dokumentumokat, amelyeket hatályon kívül helyeztek és megsemmisítésre ítélték.

A *Times* egy-egy számát – a politikai vonalvezetés változása vagy Nagy Testvér rosszul sikerült jóslatai miatt – akár tucatszor is újraírták, s mégis az eredeti keltezés volt rajta; ugyanakkor egyetlen olyan példány sem maradt belőle, amely ellentmondhatott volna az újraírt példánynak.

A könyveket is újra meg újra bevonták, átírták, s mindegyre megint kiadták, anélkül, hogy utaltak volna rá, hogy valamilyen változtatás történt. Még azok az írott utasítások, amelyeket Winston kapott a végrehajtásuk után mindig megsemmisített, még azok sem állították soha, hogy hamisítani kell – ilyesmit még beléjük magyarázni sem lehetett; mindig csak tévedésekre, elírásokra, nyomdahiábákra vagy téves idézésekre hivatkoztak, amelyeket a pontosság érdekében kell helyesbíteni.

De hisz csakugyan szó sincs hamisításról, gondolta Winston, miközben a Bőség-minisztérium számadatait igazította helyre. Pusztán az egyik képtelenséget helyettesítik a másikkal, többször is.

George Orwell: 1984. Fordította Sziogyártó László

A szívem egy nagy harangvirág

Természetesen az akácos út mentén, ahol kart karba öltve ballag Jimmy és Győzike, az égből lenéz rájuk jóanyám, aki nem hordott bubifrizurát, de megfőzte a vacsorát...

A kétharmados magyar kultúrvezérlés a giccsadó bevezetését tervezi, amivel kapcsolatosan néhány előzetes aggályunknak kívánánk itt hangot adni. Nem szándékunk bántani az országvezetőket bokros tevékenységeik közepette, mindössze a segítő jószándék vezérli óvó szavainkat (giccsbe hajlóan egy könnycseppet dörgölünk szét a monitoron, mert meghatódunk saját nemzetféltő nagyszerűségünkötől).

Azt már megszoktuk, hogy a politika hatalomváltásainak nyomán a kultúrparosok egyik fele szívóágra kerül, másik felére pedig hullik a támogatás, ösztöndíj, elismerés. Hosszabb távon a vetésforgó rendszerben kiegyenlítődnek a dolgok, a tehetség meg az érték ebben a rendszerben nem szempont. A kultúrparból élőknek be kell állniuk valamelyik táborba. Azzal is tisztában vagyunk, hogy egy megfelelően arisztokratikus nivó bevezetésével a giccsadóból hatalmas bevételekre tehetne szert az állam, a jövedéki adóval vetekedne, ha kivetnénk a kereskedelmi tévékre, a teljes filmiparra, a bulvárra és a könyvkiadás kilencven százalékára... De piacgazdaságban élünk, ezek vállalkozások, s akármennyire is népbuittásban bizniszelnek, nem lehet bántani őket, mert időnként önálló hatalmi ágként tudnak föllépni.

Amivel igazán baj lehet, az a minősítés, a határvonal kérdése. Ki mondja meg, mi a giccs? Ha népnemzeti kurzusban vagyunk, akkor érték a turul meg a Wassalbert kőből, bronzból, csertőlgyből, bárki faragta? És giccs mindaz, amiért Kossuth-díjat osztottak a baloldal regnálása idején?

Tegyük fel, létezik egy abszolút mérték. Térjünk be vele a korondi főutca forgatagába, amely helyszín a magyar kultúra szimbolikus tere. A mázas tányér ősi érték, de már nem eszünk belőle, néhányat kiakasztunk a falra, ettől éhenhalhat a fazekas. Ha megadóztatjuk a faragott sást, a seprőn lovagoló boszorkányt, a szexuális felvilágosító képgyűjteményt, a tapsoló medvebocsot, a kínai kulcstartót, a Nagy-Magyarországos pólót, akkor mi történik? A piac szabályoz, az árus azt kínálja, amire a magyar turista vevő. Ha belevetünk, az árusok egyik része tönkremegy, másik fele vegetál a támogatásból. Olyan ez, mint vékony jégen nehéz félmarhákat cipelni. (Hrabal hentes hősenek hasonlata a házasságról.)

Bele kellene törődnünk: a kultúra nagyobb része, ha nem teljes egésze, giccs, haszontalan cifra. A címben szereplő giccses költői kép szó szerinti átvétel Ady Endre egyik legnagyobb verséből.

Krebsz János

A középosztály védelmében

Egyre jobban terjed a világban a populizmus. Ennek magyarázata a társadalmi osztályok felbomlásában keresendő. A nagy pártok régen egy-egy társadalmi osztály érdekeit képviselték: a baloldal a munkások, a jobboldal a burzsoázia támogatására számíthatott. Ralf Dahrendorf szociológus állapította meg, hogy ma viszont már nincs munkásosztály és nincs burzsoázia. Nincs hagyományos középosztály sem. Csak új típusú középosztály létezik: szupergazdag elit az egyik szélén, és az osztály-alattiak a másikon. Nálunk utóbbiak vannak többen. Ők azok, akik félnék, lassan már rettegnek a lecsúszástól.

Meglepető apróhirdetést olvastam a héten: Nővér keres betegét! Ez a hagyományos középosztály csődjének kétségbevonhatatlan bizonyítéka. Annak a középosztálynak, amely a lexikon meghatározása szerint a magát és családját saját erejéből, munkájából tisztessen eltartani képes személyekből álló társadalmi csoport. Ez az a réteg, amely Romániában rendki-

vül vékony, és a mindenkor kormányok mindent megtettek, hogy lehetőleg ne is létezzen.

A Brassói Lapok újságírója, Móricz Miklós a Nyugatban megjelent írásában meghatározónak tartotta a kérdést, hogy egy országnak van-e középosztálya vagy nincs. Ez szerinte ugyanis égető fontosságú, mert ettől függ az, hogy az önérdékű pártpolitikát felváltja-e az országos politika, amely a közjó megvalósulását szolgálja. (Arisztotelész hasonlóan vélekedett. A politeiát azért tartotta a legjobb államformának, mert szerinte egyedül az képes a gazdagok és szegények közti társadalmi ellentétet, ha nem is teljesen, de némiképpen kiegyenlíteni és éppen a középosztály uralmával. A középosztály ugyanis leginkább hajlandó és képes is a közéletben ésszerűen viselkedni, miközben a gazdagok gőgösködésre és korrupcióra hajlamosak, a szegények pedig a nélkülözés miatt rákényszerülnek a bűnre.) A brassói újságíró már a harmincas években úgy vélte, a középosztály kialakulására minden társadalomban meg-

van a lehetőség, vagy inkább megvan az anyag, mert létezik átmenet a tökéletes szegénységtől a legteljesebb bőség felé, és az átmenetnek a legtöbb fokát éppen a középosztály foglalja el.

Romániában ezeknek az átmeneti csoportoknak az aránya alacsony. Noha a lakosság háromnegyede középosztálybelinek tartja magát, azonnal megváltozik a kép, ha a lexikon meghatározását alkalmazzuk. Olyan ember, aki családját saját erejéből,

munkájából tisztességes szinten eltartja, ma nagyon kevés van. És ennek az alig formálódó csoportnak a legnehezebb átvészelnie a gazdasági válságot, mert a középtől egyre inkább a felső tízezer felé eltávolodó politikai elit – tévesen a széles középréteggel rendelkező nyugati országok tapasztalataira építve – a terheket a középosztály vállára rakja át. Átalányadót ró ki a kis és közepes vállalkozókra. Csökkenti a tanárok, egészségügyi dolgozók jövedelmét. Megtiltja a művészeknek, hogy nyugdíjasként fellépjenek a színházak, operaházak deszkáin. Megadózza a 240 eurónál

nagyobb nyugdíjakat. Csupán a szegény családoknak fizetne gyermekpénzt, és a szegénység szintjét a nyomor szintjén határozza meg.

Nem akarom elhinni, hogy a politikai elit ne látná előre ezeknek az intézkedéseknek a negatív hatásait. Például a gyermekpénz preferenciális kifizetésének következményeit: tovább csökkenő gyermekvállalási kedv a középosztály tagjainál, növekvő szaporulat a lecsúszott társadalmi réteg körében, hiszen hét-nyolc gyerek megszületésével már minimálbérenyi összeget lehet megkaparintani, s ezért dolgozni sem kell!

Nem hiszem, hogy a hatalom gyakorlóit ne tudnák, a rendszerváltás hozadéka – az, hogy a társadalmi különbségek nőttek – elsöpörhet mindent. Románia nem egy korszerű, szociális piacgazdaságra épülő európai állammá lesz, hanem dél-amerikai típusú demokráciává, amelyben a szimbolikus falak helyét hamarosan átveszi a kőből épült falak, amelyek a felső tízezer tagjait próbálják megóvni a milliós nagyságrendű szegények hordáinak fosztogatásaitól. Talán elejét lehetne venni ennek a jövőnek. Legkönnyebben a középosztály megerősítésével, védelmével.

Ambrus Attila

Víz alatt a fél ország

ÚMSZ

► Összesen tizenkilencre emelkedett tegnapról a múlt héttől pusztító árvíz áldozatainak száma, a belügyminisztérium adatai szerint több tízezer embert érint súlyosan a természeti katasztrófa. Markó Béla miniszterelnök-helyettes nyilatkozatban jelezte: sürgős intézkedésekre van szükség a további katasztrófák és tragédiák megelőzése érdekében, így a mai kormányülésen a Boc-kabinet dönt a károsultak segélyezéséről is. Emil Boc kormányfő személyesen több katasztrófasújtott települést meglátogatott tegnap az ország északi megyéiben. A miniszterelnök közölte: az elhunyt családját ötezer lejes gyorssegélyben részesíti a kormány. Boc kitért arra is, fontolóra veszik, hogy az Európai Szolidaritási Alaptól kérjen Románia segítségét a kárrendezés és újjáépítés érdekében. Vasile Blaga belügyminiszter a múlt héten még úgy nyilatkozott: az ideai áradások nem igényelnek kormányzati beavatkozást, a Fehér és Kolozs megyében bekövetkezett, három emberéletet követelő balesetek emberi mulasztás miatt következtek be.

Fegyelem és fegyelmeztetés

Hargita megyében tegnap már az árvízi károk helyreállításán dolgoztak az illetékesek, Kovászna megyében azonban még mindig a védekezésen volt a hangsúly: az árvízvédelem munkatársai szerint okozhatnak még kellemetlen meglepetéseket a térség folyóvizei. Csíkszeredában az Olt és a Fitód pataka is jelentős károkat okozott, tegnap még dolgoztak a szivattyúk, és folyamatos volt az áradás utáni fertőtlenítés.

Botoșani-ban hat, Suceava megyében két halottat követelt eddig az egyre fenyegetőbb ár Fotó: Mediafax

Székelyudvarhelyen nem a Küküllő ijesztett rá a helyiekre az elmúlt napokban, hanem a nagy mennyiségű csapadék: a városi csatornarendszer nem bírta elvezetni az utcákon hömpölygő vizet.

Kovászna megyében kiemelt a Feketeügy, Bácsstelek falu lakóit kimenekítették a tűzoltók. A falusiak tegnap reggel visszatértek, és csónakokon próbálják menteni háziállataikat. Bardócon és Baróton több száz lakóház vált az árvizek martalékává, több közút használhatatlanná vált. György Ervin prefektus arra hívta fel a figyelmet: nem csak az árvízvédelemért és a mentésért felelős hivatalos szervek vették ki a munkálatokból a részüket, de látványos volt a térségben a civil összefogás. A lakosság és a helyi önkormányzatok erőfeszítéseinek köszönhető, hogy nem történt nagyobb katasztrófa Háromszéken. Hargita megyében azonban több konfliktus is kitört, mert az árvízvédelemmel foglalkozó helyiek úgy érezték,

nagy a szervezetlenség, többek arra panaszkodtak, egymásnak okoztak kárt a védekezők, az ideiglenesen emelt védgátak egyik magánterületről a másikra vezették a pusztító áradatot. A helyi gazdák arra figyelmeztettek: az ingatlanokat ért kár mellett súlyos problémát jelentenek a víz alatt lévő termőföldek és kaszálók, ha továbbra sem sikerül elvezetni a földet pangó vizet, veszélybe kerülhet a következő évi takarmányellátás.

Káosz Moldvában

Tegnap hajnalban Botoșani-ban hat, Suceava megyében két halottat követelt az egyre súlyosabb árvíz, két személyt eltűntnek nyilvánítottak. A Suceava megyei katasztrófaelhárítás emberei 270 embert telepítettek ki. Tizenhárom ház összedőlt a térségben, 748 súlyosan megsérült, 250 ingatlant pedig teljesen elszigetelt a víz. Jelentős gondot okoz az utak állapota a megyében: 17 ki-

lóméternyi közút járhatatlanná vált, 135 kilométeren át egy országos jelentőségű út sérült meg súlyosan. 15 utat, három országos jelentőségű utat teljesen lezárt a közúti felügyelet. Átzták a vízvédelmi gátak, 21 híd is megrongálódott. A villamos művek dolgozói a magasfeszültségű vezetékek karbantartásán jelenleg is dolgoznak: 35 településen szünetel az áramszolgáltatás. Botoșani megyében 350 embert kellett kitelepíteni a viharos esőzések következtében: az érintetteket iskolákban, önkormányzati intézményekben helyezték el ideiglenesen, számukra a kormány élelmiszersegélyt, takarókat és ivóvizet biztosított. A megyeszékhelyen száz ingatlant árasztott el a rendkívüli erős eső áradás, a közlekedés szinte teljesen lebénult a közutakon hömpölygő víz miatt. A katasztrófaelhárítás emberei szerint a megyében tízezer személyt érint súlyosan az áradás, a mentés és a kitelepítés jelenleg is folyik: két-

százötven tűzoltó és ötven rendőr dolgozik a rendfenn-tartáson.

Vészhelyzet a vasutakon

Az áradások miatt megbé-
nult az ország északkeleti fe-
lében a vasúti közlekedés, a CFR több járatot törölt, és számos esetben sebességkor-
látozást vezetett be. A vasúti
töltések átztak, több helyen
a síneket is megrongálta a he-
ves esőzés. Súlyos gondokkal
küzdenek a Csíkszered–
Egyedhalma közötti vona-
lon: Gyimesközéplekion a
Tatros ostromolja a vasúti
töltést, az illetékesek attól
tartanak, hogy az ár elsodor-
ja a síneket. Madéfalva és
Csíkmadaras között 50 kilo-
méteres sebességkorlátozás
van érvényben, Ajnád és
Csíkszentmihály között csak
15 kilométeres sebességgel
közlekedhetnek a szerelvé-
nyek. A hét eleje óta egyálta-
lán nem közlekednek a vona-
tok Gyimes és Gyimeskö-
zéplek között. Törölték a já-
ratokat a Bákó megyei Dor-
mánfalva (Dărmănești)–Pál-
tinoasa között, áll a közleke-
dés Suceava körzetében is, itt
nemcsak a síneket, a vasúti
hidat is megrongálta az ár.
Bákó és Békás között harm-
inc kilométeres sebességgel
haladnak a vonatok, Piatra
Neamț körzetében pedig lé-
pésben közlekednek a szerel-
vények, itt 5 kilométeres se-
bességkorlátozás van érvény-
ben. A fővárost érintő vasút-
vonalak közül a galaci sérült
meg a leginkább, itt 30 kilo-
méteres átlagsebességgel ha-
ladnak a szerelvények. A vas-
úttársaság szakemberei folya-
matosan ellenőrzik a vonalak
állapotát az árvíz sújtotta te-
rületeken, az utasokat arra
kérlik, feltétlenül tájékozódja-
nak elindulás előtt, készülje-
nek fel a többórás késésekre
és a járatörlésre. ◀

Nehéz volt a magyar érettségi is

A. E.

► A huszadik század iro-
dalma, a népi kultúra ismerete és a romantikus dráma szerkezete egyaránt fontos tétel volt az ideai magyar írásbeli érettségiben. A lapunknak nyilatkozó Székely Emese, a marosvásárhelyi Református Kollégium igazgatónője úgy vélte, szép és igényes volt az ideai feladatsor, végzőseik jól teljesítettek. A diákok viszont úgy nyilatkoztak: a magyar írásbeli nehezebb volt, mint a román, összetettebb elvárásokkal találták szembe magukat, az átfogó kérdések alapos kidolgozáshoz pedig nem volt elegendő idejük a rendelkezésükre álló három óra alatt. Az első tétel József Attila *Kész a leltár* című verse volt, a végzősöktől megadott szempontok szerinti verselemzést vártak a feladat összeállítói. A vizsgázóknak jellemezniük kellett továbbá egy romantikus drámai hőst is a tegnapi megmérettetésen, a maturanusok választhat-
tak a *Bánk bán*, a *Csongor és Tünde* vagy *Az ember tragédiája* szereplői közül. ◀

Röviden

Megérkezett a tbc elleni oltás

Tegnap vette át az Egészségügyi Minisztérium azt az egymillió adag BCG-oltást, amelyet az UNICEF segítségével szerzett be. A dózisokból beoltható minden olyan, február és június között született csecsemő, aki még nem kapta meg a szülészetén a tbc elleni oltást, valamint azok is, akik rendes időben most kerülnek sorra. Az oltóanyagot a szaktárca a megyei egészségügyi igazgatóságok között osztja szét, a hatóságok szervezik meg a gyermekek beoltását a tbc-szakrendelőkben és a háziorvosi rendelőkben.

Változhat a gyermeknevelési segély

A szülési szabadságot megelőző kétéves kereset átlaga alapján számíthatják ki a jövőben a gyermeknevelési támogatás összegét, ha törvényerőre lép a Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter által tegnap vázolt törvényjavaslat. Az Alkotmánybíróság a hétvégén jogszerűnek minősítette a gyermeknevelési hozzájárulás 15 százalékos csökkentését, a járandóság azonban továbbra sem lehet kisebb havi hat-
száz lejnél. A megszorító intézkedések bevezetése előtt az anya születés előtti egyéves átlagjövedelmének 85 százaléka alapján számították ki a hozzájárulás összegét.

Zavargások a gazdatüntetésen

Sipos M. Zoltán

► Könnygázt is bevetettek tegnap Kolozsváron a prefektúra elé szervezett, heves konfliktusokba torkolló gazdatüntetésen. A felháborodott gazdák a tehenek után járó állami szubvenció elmaradása miatt tüntettek, és jelezték: a kolozsvári tiltakozás csak a kezdet, hamarosan minden hazai nagyvárosban „blokád alá” veszik a helyben működő kormányzati képviselőket. Nem csak Kolozs megyéből, de Brassóból, Fehér, Kovászna, Hargita, Maros megyéből is a Szamospart városba vonultak a nyomtaték kedvéért a kárvallott téhéntartók. Több mint ezeröttszáz követelték járandóságukat. „Minden állat után négyszáz lejes támogatást kaptam eddig, ebből tudunk takarmányt vásárolni. Ha az

idén nem folyósítják számunkra a szubvenciót, gazdaságtalan lesz a téhéntartás, fel kell számoljuk a farmot, végzetesen érinti ez a hús- és tejipart, mindenkit, akinek fontosak a hazai termékek” – figyelmeztetett a lapunknak nyilatkozó Kovászna megyei gazda, aki elmondta, kész mindenhová elmenni, ahol hatékonyan hangot adhat felháborodásának. „Meg kell értenie a hazai agrárpolitikának: pánikhelyzetben vagyunk, a helyzet tarthatatlan” – nyilatkozta lapunknak a követelésekkel kapcsolatban Dan Țandea, a Kolozs megyei Tehéntenyésztők Szövetségének elnöke. Mihai Dumitru mezőgazdasági miniszter úgy reagált, bár megérti a gazdák elkeseredését, a gazdasági helyzet miatt csak a jövő év elején várható a támogatások folyósítása. ◀

Könnygázzal fegyelmezték Kolozsváron a támogatások elmaradása miatt tiltakozó gazdákat A szerző félvétele

„Teátrális” kérdés Erdélyben

Nehéz egyeztetniük a színházaknak a művészeti törekvéseket a nézők elvárásaival

Baloga-Tamás Erika, Sike Lajos

▶ Általános jelenség a színházak művészi törekvéseinek és a nézők elvárásának eltávolodása? Ennek próbált utánajárni lapunk, miután az utóbbi időben rendszeressé váltak a színházellenes megnyilvánulások: a kincses városban aláírásgyűjtés zajlott Tompa Gábor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház műsorpolitikája ellen; Sepsiszentgyörgyön megkérdőjelezték Bocsárdi László színház-igazgató és rendező tevékenységét; Marosvásárhelyen a magyar színház nézőterének kiüresedése miatt Kővesdy István művészeti igazgatóhelyettest hibáztatták. Mai összeállításunkban a csíkszeredai, gyergyószentmiklósi, székelyudvarhelyi és a szatmárnémeti magyar társulatok vezetői szólnak meg.

Színház a nézők szemszögéből

Megfelelő, több lábon álló műsorrend kialakításával kezdetét lehet venni annak, hogy a nézők elvárásai és a színházak műsorpolitikája eltávolodjék egymástól – vallják a Hargita megyei színházak vezetői. Parászka Miklós, a csíkszeredai Csíki Játékszín vezetője úgy látja, hogy a színházat mindig a közönség szemszögéből kell nézni, s habár a műsorterv kialakításakor a szakma elvárásának is meg kell felelni, a legfőbb hangsúlyt mégis a nézők óhajára kell fektetni. „Ezt figyelembe véve nem tapasztaltunk nagy változást a színházlátogatók számában. A statisztikai adatok és a szubjektív benyomások alapján elmondható, hogy bár átalakulóban van a színházba járók szokása, számuk nem csappant a gazdasági válság hatására sem. Bár az elmúlt évadban kevesebben váltottak bérletet a Csíki Já-

tékszín előadásaira, nőtt a jegyvásárlók száma, így egyensúlyt zártuk az évet” – magyarázta az igazgató. Beszámolója szerint érdekes törés tapasztalható azonban a gimnazista és az egyetemista ifjúság között, hisz míg előbbiek úgymond színházi mindenevők lettek és gyakran járnak előadásokra, addig az egyetemisták kevésbé érdeklődnek a kultúra iránt. „A felnőtt közönség stabilnak mondható, és örömmel vesszük tudomásul, hogy nézőink nem csak a város lakói közül kerülnek ki, hanem vidékről is jönnek, azaz a Csíki és Gyergyói medencében, és a Kászonokban is jelen vagyunk” – összegzett Parászka Miklós.

Minden korosztálynak kedvezni kell

Nagy Pál, a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház igazgatója úgy véli, valóban van egy távolság a szakmai oldal és a nézők elvárásai között, de ez, mint mondta, nem újszerű, így a legoptimálisabb, ha mindkettőt figyelembe veszik az elvárás és az értékrendnek megfelelően. „Igaz, ezt nagyon nehéz teljesíteni egy olyan kis színház esetében, mint a miénk, így egy évadban több előadást is kénytelenek vagyunk színre vinni, ami természetesen több munkával jár, de ez tűnik a legjobb megoldásnak. Ezért is alakult ki az, hogy a műsorrend felállításakor több korosztályt és ízlést veszünk figyelembe” – magyarázta lapunknak az igazgató. Mint mondta, nem panaszkodnak, mert az elmúlt évben minden szempontból fejlődés tapasztalható a színház életében, a statisztika ráadásul azt mutatja, hogy a bérletek száma és a jegyeladás is növekedett. A csíkszeredai színházlátogató gimnazistákkal ellentétben Udvarhelyen nagyon kevés középis-

Fotó: Birtó István

A Három nővér című előadás mellett több produkciót közönségsikernek könyveltek el Szatmárnémetiben

kolás jár az előadásokra. „Valószínű, hogy másképp áll hozzá a pedagógustársadalom” – magyarázta Nagy Pál. Hozzátette: az udvarhelyi intézménynek is célja a vidéki nézők idecsalogtatása, ezért számukra kedvezményes jegy és bérletárúsítást vezettek be.

A gyermeknézők száma növekedett

A gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház sajátos helyzetben van, ami a műsorpolitikát illeti. Hisz a megye legelső színháza kísérleti színházként alakult, húsz évvel ezelőtt, ami bátrabb szemléletmódra ösztönzi az intézményt. „Műsorrendünket úgy állítjuk össze, hogy megpróbáljuk egyeztetni a számunkra hagyományos kísérletezést a szélesebb nézői réteg óhajának figyelembe vételével” – magyarázta Béres László, az intézmény igazgatója. Így sajátos, valamint kortárs előadások is gyakran szerepelnek kínálatukban. A színházba látogatók számára Béres azt mondta: minimális növekedés tapasztal-

ható az elmúlt évadban a jegy és bérleteladások terén. A kialakult nézői réteg mellett – mivel több gyermekelőadást is programra tűztek – nagy számban vannak a gyermekek, akik az egész gyergyói medencéből érkeznek az előadásokra. „Kijelenthetem, hogy a Figura turnézik a legtöbbit a Hargita megyei szintársulatok közül, külföldi fellépéseiken kívül az ország számos településére és a gyergyómedencei falvakba is gyakran elvisszük előadásainkat” – mondta Béres.

Egy évad, mint hat év?

Ritkán esik meg, hogy színház és közönség véleménye egyezzen Szatmárnémetiben, most mégis valami ilyesminek lehetünk tanúi. Az ÚMSZ rögtönzött közvélemény-kutatása (olyan ismert színházba járó személyeket kérdeztünk, mint Kónyaa László tanár, a megyei tanács művelődési bizottságának elnöke, Bara István építész, Csirák Csaba színházkutató, Szócs Péter régész, Danku Pál mérnök

és helytörténész) csaknem egyöntetűen azt hozta ki, hogy az elmúlt évad sokkal változatosabb, ugyanakkor kiegyensúlyozottabb is volt, mint az előzőek. Több kiemelkedő előadást említettek, elsősorban a *Három nővért* és a *Csárdaskirálymöt*, közepeknél gyengébbre vagy éppen „bukás-szagúra” nem emlékeztek. Nem annyira hiányosságként, mint inkább a jövő évadok követelményeként vetették fel a magyar klasszikusok műveinek játszását, a kortárs magyar alkotások (amelyek jelen voltak) kiegészítéseket. A megkérdezettek egyhangzó véleménye szerint Keresztes Attila egy évvel ezelőtti művészeti igazgatóvá való kinevezésével érzékelhetően pozitív változások indultak el a Harag György Társulatnál. Amit egyébként a különböző szakmai elismerések, köztük a kisvárdai fesztivál három fődíjának egyike, vagy a több külföldi meghívás is megerősít. Valaki összegyűjtötte a társulatról megjelent cikkeket, amiből az derült ki, hogy korábban hat év alatt nem jelent meg az újsá-

gokban annyi írás róluk, mint a múlt évadban.

Csak jó színházat kell csinálni

„Mikor Kolozsvárról idejöttem, azt terveztem, hogy az első évad az ismerkedés és a kísérletezés, a közönség igényének a felmérése lesz az ideje. Most már tudom, hogy mire számíthatok és mit vár tőlem a közönség. Semmi mást, csak jó színházat” – mondta Keresztes. A szándék megvalósíthatóságát bizonyító adatokat már Stier Péter ügyvezető igazgató adta meg a kíváncsiskodó sajtósoknak. A múlt évadban 11 bemutatót (közük három gyermekeknek) tartottak, s összesen 170 előadásuk volt, ami heti öt előadást jelentett. „Ha tudjuk, hogy nézőik száma megnövekedett a 45 ezret, ami a múlt évadhoz 15 százalékos növekedést jelent, akkor akár népszínházi teljesítményről is beszélhetünk” – magyarázta az igazgató. Hozzátette, a társulat Nagybanán, Nagykárolyban és Tasnádon külön bérletes előadásokat is tart. Most azt fontolgatják, hogy Zilahra is kijárnak, mert hívják őket.

Az új évad terve vázlatos, mert egy pályázat nyomán napirenden a leromlott színházépület avításának előkészítése áll. Am Keresztes Attila biztosra veszi, hogy az első darabok, Goldini *Chio-giai csetepatéja*, a híres Chicago musical, Mrozek *Tangójának* vagy Koltai Róbert népszerű filmjének, a *Sosem halunk meg* színpadi változatának bemutatója még a renoválatlan épületben lesz. A költözés bizonytalansága adta az ötletet a kevesebb előkészületet igénylő, úgynevezett felolvasó színház beindítására. A stúdióteremben két-három klasszikus magyar drámát olvasnak fel a diákoknak. ◀

Textil és dzsessz-duett Sepsiszentgyörgyön

Kovács Zsolt

▶ Két világhírű művész mutatkozik be ma a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban. A marosvásárhelyi születésű, New Yorkban élő Tamás Klára textilművész kiállítása lesz látható ma 18 órától a Gyárfás Jenő képtárban, majd utána a művészno barátja, Harry Tavitian dzsessz-zenész koncertjére várják az érdeklődőket. Tamás Klára a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola végzőseként bucaresti színházak és román filmek plakátjainak készítésével tűnt ki, de az igazi kiugrást az jelentette, hogy 1984-

ben megkapta a chicagói filmfesztivál Gold-Hugodíját. A művészno 1992 óta New Yorkban él, a könyv- és plakáttervezés, nagyméretű rajzok, grafikai művek, rézkarcok után az utóbbi években a falikárpitok művészetének kiemelkedő képviselője lett. Hobbick Cade manhattani várostervező azt mondta Tamás Kláráról, hogy „faliszőnyegek dominálják a felfogható teret. Tamás Klára szőnyegek manipulálják a teret és időt. A szövészet alkotó erejét felhasználva felületeket teremt, új dimenziókat bont fel és nyit ki. Belopja nézőit a világába, lelkileg átváltoztatja, beolvasztja őket”. A textil-

művész nem csak alkotásait, hanem dzsesszzenész barátját is elhozza Sepsiszentgyörgyre. Tamás Klárát régi barátság köti össze Harry Tavitiannal. A világhírű dzsesszzenész közreműködött Tamás Klára 25 évvel ezelőtti konstanciai tárlatnyitóján is, Tamás Klára pedig két Tavitian-album: az *East-West Creativ Combination* (1988) és *Teremtés* (1991) borítótérét is jegyezte. A szatmárnémeti találkozás ezért egyfajta jubileumnak is tekinthető. Tamás Klára szőnyeg- és fotótárlatát ma 18 órakor nyitják a sepsiszentgyörgyi Gyárfás Jenő Képtárban, ahol július 20-ig látogatható. ◀

Harry Tavitian koncertje koronázza a Tamás Klára kiállítás megnyitóját ma este

Fotó: archiv

Demeter vezeti a rádiót

Folytatása a 9. oldalon

Ezt követően a két testület félre- vonult, hogy sorából válaszon elnök-vezérigazgatót; a két vezetőjelölt személyét kellett utólag a parlamentnek is – az illetékes szakbizottság jóváhagyása után – szavazással megerősítenie.

A tévé zökkenőmentes volt

A televízió vezetőtanácsának ülésén – nyolc támogató és öt ellenző szavazattal – Alexandru Lăzescu választotta elnöknek a testületet. Az államfő jelöltje utóbb a két ház kulturális szakbizottságainak bizalmát, majd a plénum szavazatait is megkapta. A Monitorul lapcsalád alapítójaként és a Mix FM rádió vezetőjeként is ismert Lăzescu 2002-2005 között, Valentin Nicolau elnöksége idején tagja volt a televízió vezetőtanácsának, de producerként is dolgozott a köz-tévénél. Mint ismert, a testületben jelenleg Sebesi Karen Attila az RMDSZ delegáltja.

Miculescut elvetették

Demeter András István megválasztása távolról sem ment ilyen könnyen. Az RMDSZ jelöltje a vezetőtanács elnökválasztó ülésén az első körben a szociáldemokraták által javasolt Ovidiu Miculescuval egyenlő számú szavazatot (hatot) kapott,

ugyanis a tizenhárom igazgatótanács tag egyike érvénytelen szavazatot adott le. Második körben egy szavazattal kevesebbet kapott ellenjelöltjénél, így végül Ovidiu Miculescu állt a parlament két házában kulturális szakbizottságai elé. A szociáldemokrata jelöltre a kormánypárti többségű testület nemet mondott. Mivel azonban a szakbizottság véleménye csupán konzultatív jellegű, a plénum-

nak is jóvá kellett hagynia Miculescu megválasztását. A parlament két háza a vezetőtanács javaslatát szintén elvetette.

Márton mentőjavaslata

Az előállt helyzetben a plénum elfogadta Márton Árpád képviselőnek azt a javaslatát, hogy a szakbizottságok hallgassák meg a rádió vezetőtanácsában felmerült másik jelöltet, az-

az Demeter András Istvánt is. Ez megtörtént, és az immár el-lenzéki tagok nélkül ülésező tes-tületek alkalmasnak nyilvánították az RMDSZ jelöltjét az intézmény vezetésére. Így végül De-meter neve került a plénum elé, akit lapzártánkkor a honatyák megszavaztak.

Vita Meseşan körül

A tévéelnök-választás pikantériája, hogy Ada Meseşan, a PD-L jelöltjét Mihail Boldea képviselő azzal vádolta, hogy pénzt követelt a tévés szerepléseiért. Boldea szerint ahhoz, hogy a párt sajtóosztályának vezetője megjelenjen az egyes televíziók képernyőjén, 1 000 eurós szerződést kellett kötniük Meseşan cégével.

A képviselő által kirobantott botrány a tegnapi plénumban csúcsondott, az ülést fél órára megszakították a szociáldemokraták, ugyanis Lia Olguţa Vasilescu PSD-s szenátor azt kérte, hogy Ada Meseşan jelölését tárgyalja újra a parlament két házában kulturális szakbizottsága. Mircea Toader és Sever Voinescu képviselők védelmükbe vették a PD-L jelöltjét. „Mihail Boldea vádjai nem igazak, legalábbis nem olyan szinten, mint ahogy a képviselő állítja” – hangsúlyozták. Vasilescu javaslatát – lévén hogy csak szociáldemokrata körökben volt elégedetlenkedés – elvetette a parlament. ◀

Demeter András István rádióelnök

Alexandru Lăzescu tévéelnök

Száz szó

A közösségi portálok vezetnek a válóperes bizonyítékforrások toplistáját, ezért az ügyvédek négyötöde használta már az elmúlt öt évben a Facebook, Myspace és a Twitter oldalain felejtett kompromittáló adatokat. A megkérdezett ügyvédek 66 százalékának a Facebook adott bizonyítékot a hűtlenségre, a MySpace 15 százalékának, a Twitter szolgáltatás pedig 5 százalékának segített a terhelő adatok beszerzésében. Arulkodó adat, hogy a facebookoló felnőttek egyötöde használja flörtölésre a közösségi oldalt. A válóperes ügyvédek szerint férfiak és nők egyaránt olyan bizalmas információkat is ki-csevegnek ismeretleneknek, amelyeket hagyományos bizonyítékforrásokból sohasem szerezhetnének meg.
Nincs új a nap alatt: amit nem mondhat-nak el senkinek, elmondják a neten min-denkinek.

(szűcs el)

Postafiók

„Az ország gazdaságát könnyebb a fizetések, a nyugdíjak megnyirbálásával rendezni?”

Igen tisztelt szerkesztőség! Nem hagy nyugodni mindaz, ami az utóbbi időben történt a nyugdíjasokat illetően. (...) Most, hogy a tanügyi törvénybe foglaltatik a történelem és a földrajz magyarul való tanítása, feláldozzák a nyugdíjak 15 százalékát, de a tanügyi törvény eközben nincs is megszavazva, és úgy néz ki, nem is lesz. Mi, akik több mint negyven évet dolgoztunk, sokszor napi több mint 10 órát, és néha vasárnap meg ünnepnapokon is, akik az 1940–50-es évek folyamán végeztük a középiskolát nyári vakációban kötelező volt az önkéntes brigád. Most, amikor utolsó éveinket éljük, azok akik élnek nem engedik, hogy éljünk, mert nincs biztosítva az anyagi lehetőség. Miért nem nyúlnak azok zsebébe, akik többszörös milliárdosok lettek ez alatt a rövid időszak alatt? Én amikor erre a vidékre kerültem, Szentegyházának két kint háló szarvasmarha csordája volt (körül-belül 350–400 darab) Mára már egy sincs. Nem beszélve a juhszordákról. A hatalmas legelőket medvék, vadállatok bitorolják az egész megyében. Ha megkérdezzük a fiatalokat, hogy mikor ettek borjúhúst, nem tudják, hogy ilyen is létezik. Miért? Mert nincs szarvasmarha állomány. A megyében a meglevő legelők kihasználásával évente könnyen lehetne 800–900 tonna húst termelni. Kiváló minőségben. Nem is beszélve a tejtermelésről. De minek, amikor az Európai Unióból hoznak jó áron. A Székelyföld gazdaságának fel-lendítéséhez nem találják a lehetőségeket, de nem is keresik. Az erdőket letarolták, de újat nem telepítenek. Az ország gazdaságát könnyebb a fizetések, a nyugdíjak megnyirbálásával rendezni. (...)

Jakab Tamás, Szentegyháza

Médiagnózis

Biszkú bűne büntetlen

Biszkú Béla neve nem csengett ismerősen a romániai magyar fiatalság számára. Az 1956-os magyarországi forradalom utáni megtorlásokat levezénylő belügyminiszter az 1989-es rendszerváltás után eltűnt a közéletből, anélkül, hogy valaha is felelősségre vonták volna emberek százait (ezreit?) halálba küldő határozata miatt. A Biszkú életének ezen árnyoldalát végül Novák Tamás és Skrabski Fruzsina Bűn és büntetlenség című filmje törte meg. A dokumentumfilm és a játékfilm határán sikertelenül egyensúlyozó alkotás azt kerti el, hogy az említett két zszurnalista álneven felkeresi Biszkú Bélát, szülőfalujára (Márokpapi) ifjúsági szervezetének a nevében, és felajánlják, hogy dokumentumfil-

met forgatnak a falu híres szülőtt-jéről. A kerettörténetből azonban megtudjuk, hogy a film nem abból a célból készült, amit Biszkúval közölnek Novákék, hanem egy nagy-közönség elé szánt leleplező mű lesz, amelyben a szerzők arra szeretnék felhívni a figyelmet, hogy az '56-os forradalom utáni megtorlásokért nem történt hivatalos felelősségrevonás. „Béla bácsi” szembesítik az 1957-ben kiadott rendeleteivel, amelyekben többek között megparancsolja, hogy fokoz-zák az elrettentő intézkedések, ki-végzések gyakoriságát. Biszkú erre a vádra és a következőkre is azzal válaszol, hogy ő törvény szerint járt el, és ebből kifolyólag nem vonható felelősségre. A film, mint várható volt, hatalmas közfelhábo-

rodást keltett, az átvett Biszkú be is tiltotta, ennek ellenére Magyar-országban és Kolozsváron is bemutatták. A Magyar Országgyűlés kényes kérdésként kezeli az esetet, mert közszereplőről van szó, aki mellel százak (ezrek?) haláláért felelős, közvetlenül és közvetve, vi-szont nyilatkozatában az áll, hogy ilyen szélsőséges esetekben fontoló-ra kell venni az alapvető személyi jogok felülbírálatát, főleg az ilyen súlyos bűnökkel járó esetekben. A sajtóetika szerint nem szabadna így, hazugsággal kicsikarni infor-mációkat, Csímborasszója, viszont végre felfakasztott egy sebet, amely, mint az kitént a magyar hatóság-ok ózkdásából, Biszkú vehe-menciájából, nagyon is gennyes

még. A tényfeltáró zszurnalizmust szabad ilyen áron üzni? Érvényes, terjeszthető a hazugsággal kicsi-kart információ? Hiszen etikailag ez a vállalat ugyanazon a szinten van mint a kommunisták cseleke-detei, azzal a különbséggel persze, hogy sem Novák és sem Skrabski nem ölték meg meg sokmillió em-bert. Természetes, hogy Biszkú nem kért bocsánatot, és személyi jogainak megsértése miatt lázon-gott. Mi sem megtorlást szeret-nénk, hanem legalább tájékozta-tást. Egyelőre azonban úgy néz ki, hogy a főbűnök leleplezése érdeké-ben apróbbacska bűnököt kell elkö-vetnük a tényfeltáró újságíróknak, mert enélkül lehetetlen hozzájutni szükséges infókhoz.

Péter Árpád

Magyar és román film a Lux-ért

ÚMSZ

Hajdu Szabolcs *Bibliothèque Pascalja* és Călin Peter Netzer *Érdemem (Medalia de onoare)* címe filmje is szerepel az Európai Unió filmes díjáért versenyző tíz alkotás között, melyeket a Brüsszeli Filmfesztivál keretében tartott Európa-napon hoztak nyilvánosságra hétfő este. A Lux-díjért versenyző tíz jelöltből három választanak majd ki, melyeket a velencei filmfesztivál július 27-i sajtótájékoztatóján jelentenek majd be. A díj sorsáról az Európai Parlament képviselőinek szavazata dönt. A győz-

tes film díját az Európai Unió el-nöke adja át november 24-én, Strasbourgban. A tét jelentős, hiszen a mintegy 87 ezer euró értékű díjból finanszírozzák majd a győztes film feliratozását az EU 23 hivatalos nyelvére, és a hallgatók számára, valamint filmkópiák készítését, illetve a DVD-kiadást is. A 2007-ben alapított Lux-díjra, melyet az újszerű megközelítések és kérdésselvetések filmjeinek elismerésére hoztak létre két évvel ezelőtt szintén esélyes volt egy magyar produkció. Mundruczó Kornél *Delta* című filmje beke-rült a legjobb három közé, azon-

ban a díjat nem nyerte el. A ro-mán és magyar produkciók mel-lett a tízes listán szerepel Filippos Tsitos görög-német koprodukcióban készült *Akademia Platonosa*, Sharunas Bartas litván-francia-brit koprodukció-ban készült *Indigene d'Eurasieje*, a Feo Aladag rendezte *Die Fremde* című német film, az osztrák Jessica Hausner *Lourdes* című mozija, két olasz (Luca Guadagnino: *Io sono l'amore*, Pietro Marcello: *La bocca del lupo*) és két belga alkotás (Olivier Masset-Depasse: *Illégal* és Tobias Lindholm és Michael Noe: *R*). ◀

HIRDETÉS

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 014820 Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1,
O.P. 33, C.P. 17
* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

CSÜTÖRTÖK
2010. július 1.

A nap filmjei

RTL Klub, 15.40
A béranya

Deidre Hall, az ismert amerikai színésznő saját magát játszotta az életét feldolgozó filmben. Sok éves színészkedés és jelentős sikerek után Hall úgy határoz, családot alapít. Am rá kell jönnie arra a szomorú tényre, hogy meddő. Hosszasan kísérletezik a mesterséges megtermékenyítéssel, eredménytelenül, közben házassága válságba kerül, karrierje megtorpan.

TV2, 22.25
Farkangyal

Steve-et, a szexista disznót, meggyilkolják feldühödött ex-barátnői. Steve és barátja, Walter mindig is a szőke nőket szerették, és nem lehet mondani, hogy igazán tisztességesen bántak volna velük. Éppen ezért kerül igen kényes helyzetbe Steve, mikor a mennyország kapujában azzal a hírrel fogadják, hogy csak akkor nyerhet bebocsátást, ha előbb női testben visszatér a földre.

Prima TV, 23.15
Piedone Hongkongban

A Nápoly városában dolgozó Rizzo (Bud Spencer) felügyelót kábítószer-kereskedelemmel vádolják. Annak érdekében, hogy tisztára mossa nevét, meg kell találnia azt az embert, aki maffia-köréből épült be a rendőrség hálózatába. A nyomok a Távol-Keletre vezetnek, ahová hűséges társa is elkíséri az ügy felderítése érdekében. Pofonokban és izgalomban most sem lesz hiány.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc **9.00** Hírek **10.00** Napközben **12.05** A Hely **12.30** Vendég a háznál **13.01** Déli harangszó **13.30** Magánhangzó **14.04** Rádiószínház **14.30** Tanúim lesztek **15.05** Arcvonalok **15.35** Tér-idő **16.00** Közelről **17.15** Zöldövezet **18.30** Krónika **19.03** Közéleti útköző **19.15** Magánhangzó **19.30** Határok nélkül **20.00** Hírek **20.50** Jó éjszakát **21.00** Hírek **21.04** Rádiószínház **21.30** A nap történetei **23.00** Krónika

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában **15.00** Híradó, kommentár **15.20** Magyar zenei lexikon **15.30** EU információs magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnagyedőra, Sport, Rádióújság **12.00** Híradó, Hitvilág, Komolyzenei vetélkedő, Orvosi tanácsadó **13.00** Híradás, Zenés üzenetek **14.00** Délutáni váltás **16.00** Híradás, Sport, Rádióújság **17.15** Benézünk hozzátok **17.55** A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás **8.00** Hangoló **9.50** Hírek, műsorismertetés **15.00** Slágeróra **16.00** Hírek **16.15** Rejtett világok **17.00** Nap-óra **17.30** Rockmalom **17.55** Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig **9.00** Arcélek **9.15** Lélek Boulevard **9.45** Világjáró **10.15** Sebaj Tóbiás **10.20** Kiváncsi Fáncsi **10.30** A dzsungel könyve **10.55** Zorro (am. kaland sor.) **11.25** Marosvásárhely Fekete márciusa **12.30** Kiváncságosár **15.00** Híradó **15.10** Térkép - Válogatás **15.40** Fesztiválsorozat **16.05** Vietnám arcai **16.35** Kisenciklopédia **16.45** Női pulzus **17.15** Második esély (am.-mex.-kol. sor.) **18.00** 25. szélességi fok Délre (francia sor.) **19.00** Híradó **19.35** Mese **20.00** Frank Riva (minisor.) **21.00** Híradó **21.05** Közbeszéd **21.30** A férfi, aki a Ritzenban lakott (am. minisor.) **23.10** Kard helyett bilincset kapott **23.05** Sport hírek **23.15** Caracas - Szerelem mindhalálig (venez. filmdráma, 2000) **0.45** EtnoKlub

TVR 1

7.00 Hírek **7.30** Az első órában **8.00** Ébresztő **9.10** Margaret (angol filmdráma, 2009) **11.00** Profil, történet, szereplő **11.35** Szerelmes Don Juan (argentin sor.) **12.35** A palota ékköve (ism.) **13.45** FIFA 2010, info **14.00** Hírek, sport **14.45** Egyszerűen izletes **14.55** Teleshopping **15.35** Akzente **16.35** FIFA 2010, info **17.00** Kis Dorrit (angol minisor.) **18.00** Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás **18.15** Sziluttbarát receptek **18.50** A palota ékköve (dél-koreai sorozat) **20.00** Hírek **20.45** Sport **21.00** FIFA 2010, info **22.00** Elizabeth Taylor: Anglia másik Elizabeth-je (amerikai dokumentumfilm) **23.00** Dr. House (amerikai sorozat) **23.55** A világ hercegnői **0.00** Hírek **0.15** Alapvető túlélési technikák

VIASAT 3

7.50 Columbo: Kettős vágás **9.30** Gyilkos sorok **10.20** Smallville (sorozat) **11.20** Az Elnöknő (sorozat) **12.10** Feleségcsere **13.00** Segítség, szülő vagyok! **14.00** A médium (sorozat) **16.00** Gyilkos számok **17.00** Alice új élete (sorozat) **18.00** Segítség, szülő vagyok! **19.00** Feleségcsere **20.00** Jóbarátok (sorozat) **21.25** Gyilkos számok (sorozat) **22.20** CSI: A helyszínelők (sorozat)

m1

6.20 Hajnali gondolatok **6.23** Kárpát Expressz **6.50** Ma Reggel **10.00** Színészpálánták (sor.) **10.55** Údító (ism.) **11.50** Nappali **13.01** Híradó délben **13.30** Kárpát Expressz **13.55** Szomszédok (magyar sor.) **14.35** Rondó **15.05** Roma fórum **15.35** Teadélután **16.20** Körzeti híradó **16.35** Hírek **16.45** FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság Összefoglaló a nyolcadöntők mérkőzéseiből **19.10** Hírek **19.15** Design (ism. sor.) **19.40** McLeod lányai (sor.) **20.30** Híradó este **20.50** Sport hírek **20.55** Időjárás-jelentés **21.00** FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő) Összefoglaló a nyolcadöntők mérkőzéseiből **23.40** Az Este **0.05** Hírek **0.10** Sport hírek **0.15** Memento (ism.) **0.25** FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság Ez történt ma...

TVR 2

7.00 Mindig optimistán (auszt. sor.) (ism.) **7.50** Ismerd meg a románokat **8.00** Bazár **8.30** A világ városai **9.00** Párizsi jóbarátok (francia sorozat) **10.00** Hírek, Sport **10.20** Találkozás **11.30** Hírek, Sport **11.50** Együtt Európában **12.45** Maria Butaciu koncert **13.45** Teleshopping **14.30** A parlamenti pártok fóruma **15.00** Együtt Európába **16.00** Mindig optimistán (ausztrál sorozat) **17.00** Párizsi jóbarátok (francia sorozat) **18.00** Euronews híradó **18.15** A világ városai **18.45** FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság, info **19.00** Bulgária-Románia női röplabda mérkőzés, Európa liga **20.30** Opera prima **21.00** Sikerkép **21.30** A térképen túl **22.00** Hírek **23.10** Rög a vérben (angol sorozat) **0.45** Az én költségvetésem

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek **10.00** Pontos sportidő (live) **12.10** Dinamo București - Austria Viena barátságos mérkőzés **13.10** Pontos sportidő **14.10** Külön kiadás **15.05** Tenisz, Wimbledon (live) **17.00** Pontos sportidő (live) **18.00** Sport.ro Hírek (live) **19.05** Információ (live) Vali Moraru műsora **20.05** Tenisz, Wimbledon **22.00** Wrestling WWE PPV Elimination Chamber

m2

6.50 Ma Reggel **10.00** Thomas, a gőzmozdony **10.20** Dogstar, az eb-busz **10.45** Derek, a fenegyerek (kan. ifj. sor.) **11.30** Spirski Ekran **11.55** Unser Bildschirm **12.20** Zenelánc **12.30** Ájtáró **13.01** Híróra **13.30** Kárpát Expressz **13.55** Záróra **14.45** Mesélő cégtáblák **15.15** Harmónia **15.40** Hétmérföld **16.15** Kalandozó **16.45** Egy lépés előre (sor.) **17.30** Bűvölet (olasz sor.) **18.20** Magyar retro Válogatás **19.20** 1100 év Európa közepén **19.45** Bob, a mester **19.55** Thomas, a gőzmozdony **20.05** Afrika gyöngyszeme (port. sor.) **21.00** Híradó este **21.25** Afrika gyöngyszeme (port. sor.) **22.15** Stingers (auszt. krimisor.) **23.05** Záróra - Frenák Pál **23.55** McLeod lányai (auszt. sor.) **0.40** Montalbano felügyelő (olasz krimisor.)

PRO TV

6.00 Happy Hour (ism.) **7.00** ProTV hírek, sport **9.55** Könyvbemutató **10.00** Kedves szomszéd, mi a hézag? (kanadai thriller, 2006) **12.00** Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) **13.00** ProTV hírek, sport **13.45** Kritikus pont (amerikai akció-vígjáték) **16.00** Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat) **17.00** ProTV hírek, sport, időjárásjelentés **17.45** Happy Hour - szórakoztató műsor **19.00** ProTV hírek, sport, időjárásjelentés **20.30** Reakcióidő (amerikai-kanadai akciófilm, 2000) **22.30** ProTV hírek, sport, időjárásjelentés **23.00** Terminátor - Sarah Connor krónikái (amerikai sorozat) **0.00** Reakcióidő (amerikai-kanadai akciófilm, 2000) (ism.) **2.00** ProTV hírek, sport, időjárás (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat) **11.15** Predesztináltak (sorozat) **12.30** Mindörökké együtt (sorozat) **14.00** Ana két arca (sorozat) **15.30** Viktória (sorozat) **16.30** A kötelék (sorozat) **17.30** Igaz történetek **18.30** Mindörökké együtt (sorozat) **19.30** Szívek iskolája (sorozat) **20.30** Predesztináltak (sorozat) **21.30** Analia másik arca (amerikai sorozat) **22.30** Éjszakai történetek **23.30** India (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop **7.00** ittHON (ism.) **7.25** Fókusz (ism.) **7.55** Reggeli Ébresztőshow **10.05** Te vagy az életem (arg. sor.) **11.05** Top Shop **13.00** RTL Klub Híradó - Déli kiadás **13.10** Hívjon! Játsszon! Nyerjen! **14.30** Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel **15.40** A béranya (am. f. dráma, 1995) **17.25** Rubí, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sor.) **18.25** Mónika - A kibeszélőshow (talk show) **19.30** RTL Klub Híradó **20.05** Vacsoracsata - Gasztroreality **21.05** Fókusz **21.40** Barátok közt (magyar sor.) Közben: RTL-hírek **22.20** Hetedik érzék (am.-kan. sor.) Utána: RTL-hírek **23.20** Dögölt akták (am. krimisor.) **0.25** Holtodiglan, holtodiglan (am.-kan. sor.) **1.25** Helyszíni szemle (német krimisor.) **2.20** Reflektor

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport **8.00** Jó reggelt Razvannal és Danival **10.00** Sajtószemle Mircea Badeaval **11.00** Columbo: A nők detektív és a szex (amerikai krimi, 1989) **13.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés **14.00** Láncreakció (amerikai filmdráma, 2003) **16.00** Híradó, Sport, időjárásjelentés **17.00** Közvetlen hozzáférés Madalin Ionescuval **19.00** Híradó **20.30** Árulás (amerikai thriller, 2003) Sz.: Erika Eleniak, Adam Baldwin, Julie Du Page, Jeremy Leliliott **22.30** Híradó, Sport **23.40** Dan Capatos szórakoztató műsora **1.00** Különleges ügyosztály (amerikai sorozat) **2.00** A bajhozó (francia-olasz krimi, 1972) **3.45** Közvetlen hozzáférés (ism.)

FILM+

8.05 Kötelék nélkül (amerikai akciófilm) **10.00** Televíziós vásárlás **13.05** Tuti tipp a túlvilágról (ausztál vígjáték) **14.55** A Mid-somer gyilkosságok (krimisorozat) **16.50** Szuperzsaru (amerikai-spanyol-olasz vígjáték) **18.55** Kabinnyomás (am. katasztrófa film) **20.40** A világvége után (amerikai sci-fi) **22.10** ...és megint dühbe jövünk (olasz vígjáték) **0.20** Szörnyek szigete (amerikai horror)

TV2 TV 2

7.00 Segítség magadon! **7.25** Tények Reggel **8.00** Mokka **10.00** Stahl konyhája **10.10** Babapercek **10.20** Telekvíz - Telefonos játék **11.45** EZO.TV **12.15** Teleshop **12.45** Fenyvesvölgyi kalandok (auszt. sor.) **14.20** Kvízio - Telefonos játék **15.50** Egy tini naplója (német vígj. sor.) **16.20** Capri - Az álmok szigete (olasz sor.) **17.30** Bűbájós boszorkák (am. sor.) **18.25** Joshi Bharat **19.30** Tények **20.05** Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.) **21.10** Aktív - A TV2 magazinja **21.50** Jóban Rosszban (magyar sor.) **22.25** Farkangyal (am. vígj., 1991) Közben: Kenőcsorsolás **0.30** Painkiller Jane (kan.-am. sci-fi sor.) **1.30** Tények Este **2.00** EZO.TV **2.50** GSG 9 - Az elit kommandó (német akció sor.) **3.40** Segítség magadon! (ism.)

PRIMA TV

6.30 Micimackó (ism.) **7.00** Kandikamera **7.30** Testvérek (sor.) **8.20** Sport Florentinával **8.30** Teleshopping **9.00** Szakértők (talk show) **10.00** Senki sem tökéletes (román vígjáték sorozat) **10.30** Nincs alku 2. (amerikai-kanadai filmdráma, 2005) **12.30** Teleshopping **13.00** Kandikamera **13.30** Teleshopping **14.00** Született feleségek (amerikai sor.) **15.00** A mesélő nő (amerikai filmdráma, 1991) **17.00** Szakértők (talk show) **18.00** Hírek, sport **19.00** Fókusz Sport **19.30** A cseresznye a tortán (reality show) **20.30** Mondenii Show **22.00** Focus Monden (ism.) **22.15** Lököttek (román vígjáték sor.) **23.15** Piedone Hongkongban (olasz akció-vígjáték, 1975) **1.00** Hírek, sport **2.00** Lököttek (román vígjáték sor.) (ism.)

KANAL D

8.00 Adio, de szeretlek (ismétlés) **10.00** Menyet az anyának **12.30** Hírek **13.15** Orovosok **14.45** Árulás a családban (sorozat) **16.30** Légy az enyém **18.45** A nap híre **19.00** Hírek **19.45** Házasulandó fiam van **20.30** Nekem van a legjobb feleségem **21.45** 1001 éjszaka (sorozat) **23.15** Hibrid (amerikai sci-fi) **1.15** Szenvedélyes történetek **1.45** Nekem van a legjobb feleségem (ismétlés)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.) **7.30** Lapzárta (ism.) Vitáműsor újságírókkal **8.00** Híradó **9.00** Rájátszás (ism.) **10.05** Keresztmetszet (ism.) Riportmagazin **11.05** BBC Click (ism.) A BBC informatikai magazinja **11.30** Negyedik (ism.) **12.05** Vonalban Interaktív politikai show-műsor **13.00** Déli híradó **13.30** Hungarorama **14.05** Lapzárta (ism.) **14.30** Paletta (ism.) **15.05** Befutó (ism.) Az utánpótlás magazinja **15.30** GyógyHír (ism.) Egészségügyi magazin **16.05** Vetítő (ism.) **17.05** Arcok a liftben (ism.) **17.30** Paletta (ism.) **18.00** Híradó **18.30** Soroló **19.30** Vonalban Interaktív politikai show-műsor **20.00** Híradó **21.05** Rájátszás **22.00** Híradó **22.35** Lapzárta **23.05** Szilutt (ism.) **0.05** BBC Híradó (ism.) **0.30** A vidék magazinja

DISCOVERY

6.30 Autókereskedők **7.00** Motorkerékpár-építő VB - Detroit Bros és Jason Kangas **8.00** Újjáépítők **9.00** Hogyan csinálják? **9.30** Hogyan működik? **10.00** Piszkos munkák **11.00** Amcsi motorok **12.00** Amerika legőrültebb versenyei **13.00** A túlélés törvényei - Válogatott kalandok **15.00** Ötödik sebesség **14.30** Végzetes másodpercek **15.30** Hogyan készült? **17.00** Állítólag **18.00** Alaszka mítoszok **18.00** Végzetes másodpercek **19.00** Fegyvertények - Közel tűzharc **20.00** Túlélés törvényei - Válogatott kalandok **21.00** Hogyan készült? **22.00** Hogyan működik? **23.30** Éljük túl a katasztrófát **0.30** Fekete arany **1.30** Dühöngő világ - Dühöngő időjárás **2.30** Hogyan működik? - Kukorica

HALLMARK

10.00 Foyle háborúja (angol sorozat) **12.00** Amy-nek ítélek (amerikai sorozat) **13.00** Őrangyal (amerikai sorozat) **14.00** Nash Bridges - Trükkös hekus (sorozat) **15.00** Foyle háborúja (angol sorozat) **17.00** Jeanne d'Arc (kanadai kalandfilm, 2/2. rész) **19.00** Amy-nek ítélek (amerikai sorozat) **20.00** Trükkös hekus (sorozat) **21.00** Őrangyal (amerikai sorozat) **22.00** Gyilkos állapot (kanadai-amerikai filmdráma)

Június 30., szerda

Az év 27. hete és 181. napja, hátravan 184 nap

Ma Pál nevű olvasóinkat köszöntjük. A Pál régi magyar becenevéből önállósult. Holnap Tihamér, Annamária napja van.

Évfordulók

- 1894-ben megnyitották az azóta London egyik jelképévé vált Tower-hidat.
- 1905-ben Albert Einstein publikálta „A mozgótestek elektrodinamikájáról” című dolgozatát, melyben bevezeti a speciális relativitáselméletet.

Vicc

Székely bácsi stoppol az út szélén a tehenével. Éppen arra jön egy mercis pofa és megáll. – Merre, bácsi? – Csak ide az első faluba. – Üljön be, a tehenét pedig kösse hátra. A mercis elindul úgy 40 km/h sebességgel, hátrapillant a tehenre, mely csak bandukol a kocsi után. A mercis most már 120km/h-ás sebességgel halad. Hátrapillant és megdöbbenve észleli,

hogy a tehen kocog, míg a kocsi 120-al halad. Felidegeskedik erre a mercis és maximális gázzal vagy 200-al kezdi repeszteni. Visszapillant és látja, hogy a tehen lógatja a nyelvét. Mondja is a székely bácsinak, hogy lóg a tehen nyelve! – Jaja, a tehenem mindig így jelez, amikor előzni akar!

Recept

Pudingos gyümölcsleves

Hozzávalók: 1 db ananász-konzerv (darabolt), 1db barackbefőtt, 1 db meggybefőtt, 1 cs. vanília pudingpor, citromlé, fahéj, szegfűszeg, vanília cukor, szerezcsendió, kb. 1/2 l tej.

Elkészítés: Az összes gyümölcsöt levéllel együtt beleöntöm egy lábosba. Teszek hozzá szegfűszeg, fahéjat, kevés citromlevet és forrástól számított kb. 5 percig főzöm. A pudingport kikeverem egy kis tejjel, illetve a vanília cukorral és a levesbe öntöm. Tejjel hígítom és a végén beleteszek egy csipetnyi őrölt szerezcsendőt. Hűtve tejszínhabbal, illetve vaníliafagyival az igazi.

Gondolatjel

Visky István rovata

Mivel nem gondolunk az utánunk következő nemzedékekre, ezért ők gondolni fognak ránk. És bizony nem hízogódnak. Az ember gondatlansága mindig pusztulást eredményez és ez a pusztulás az utánunk következő nemzedékek számára nyilvánvaló lesz. Az ember mindig valami jót, valami hasznosat akar adni utódainak, és ez

néha sikerül is a családok szintjén, de szélesebb körben már nem. Eddig minden generáció fejlődést hagyott az utána következőre, de ennek ellenére mindegyik generáció szegényebbnek és becsapottnak érezte magát. A legtöbb, amit az ember tehet az utána következő nemzedékekkel az az, hogy bocsánatot kér tőlük és megtanítja őket is bocsánatot kérni.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Mozgalmas napra számíthat. Okos döntéseket hoz, amely hosszú távon az Önt igazolja. Fontos problémákat old meg.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Titkos szerelemre számíthat, ami lehet, hogy nehezen bontakozik ki. Vállalkozással kapcsolatos ügyei kedvezően alakulnak.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Kellemesen érezheti magát. Bár a kiújuló betegsége megnehezíti boldogságát, de mindenképpen érdemes lazítani, kikapcsolódni.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Jól érzi magát, már nyugodtabb. Egy idősebb korú hozzátartozó egészségi problémája nem okoz annyira fejtörést, mint korábban.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

A házastársával szemben vegye a bátorságot, és mellébeszélés helyett vallja be neki az igazságot! Anyagi gondjai megoldódnak.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A percek és az órák lassan vándorolnak, az idő szinte áll. Semmiféle terv nem köti le, csak egyet szeretne: végre pihenni. Ne is akarjon egyebet.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Forrongó indulatot jelez ez a nap. Egy váratlan hír felborítja egyensúlyát. Ettől kezdve hibát hibára halmoz.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Egy válás ugyan megingathatja pénzügyi helyzetét, de ez csak átmeneti nehézséget okoz. Ha van bátorsága új életet kezdeni, a sors új lehetőséget kínál Önnek.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Nagyobb pénzre számított. Ha mostanában adódik egy lakáslétezés, amelyet nem szabad kihagyni, lépjen, még ha hitel is kell hozzá.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Taktikai érzékének és képzelőerejének hasznát veszi a hónap utolsó napján. Megfontolt döntést hoz, amitől önbizalma megnő.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Úgy érzi, hogy összecsapnak a hullámok a feje fölött, amikor is a Hold a jegyén halad át. Engedje el, ami nem működik és sokkal könnyebb lesz minden.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Több hódolója akadhat, ám lesz, aki többet is szeretne. Csak Önön múlik, hogy mi lesz a folytatás. A családi békét ne veszélyeztesse!

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Gyakran erősen megnövekszik a felhőzet, de délen és északnyugaton délután már néhány órás napsütésre is lehet számítani. Sokfelé valószínű zápor, zivatar. A legmagasabb hőmérséklet 23 és 28 fok között alakul.

A következő napok időjárása

Csütörtök: Délután gomolyfelhők jelennek meg az égen, amelyekből egy-egy frissítő zápor kialakulhat. 30°C, 26°C (Bukarest)

Péntek: Napos idő lesz, csak időnként zavarhatják felhők a napsütést. Eső nem valószínű. 30°C, 26°C (Bukarest)

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	31°C	18°C
Brassó	25°C	14°C
Bukarest	27°C	16°C
Csikszereda	25°C	14°C
Kolozsvár	27°C	15°C
Marosvásárhely	29°C	16°C
Nagyvárád	31°C	17°C
Szatmárnémeti	31°C	16°C
Temesvár	29°C	16°C

Paranormális zoknik

ÉS EGY ZÜLLÖTT HAJNALON HIRTELEN FÉNY DERÜLT AZ ELTŰNT ZOKNIK REJTÉLYÉRE...

Horváth István

***	HUNCUT SZEMÉLY (TREF)	GÁTOL	SUGAR	AMERIKAI HIRÜGY-NÖKSEG	HUSZÁR-KABÁT	VALAMEDIG NYŰLŐ	TANZÁNIA (RÓV.)	SZÉPTUDOMÁNY	CSIRIZ IGEJE
MÉRTEK, JELLEMZŐ ERTEK									
CSAK A VEGERE!			IRÁNI ÖSLAKOS BECÉZETT TERÉZ						
... KING COLE				FÉRFI PÁRJA RAJZ, KÉP			NEMAN ZUGO! HALÓVAL HALASZIK		
EZEN AZ OLDALON						... CROCE-FIRENZEI DÓM RAJTI!			
ESZMECSERE, DIALOGUS					SZÁJAT NYIT RÓMAI 51				
TEVESEN JEGYZETEL									TÉTEL
ROSTELY SZELE!			FORMÁL KÉT-SZERES-						
ÜTÖS HANGSZER				FAZEKAS TOLLA SIEMENS					
A MASIK SZINTEN					FOSZTÓ-KÉPZŐ				

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó: 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Ágoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Élelmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervezők: Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató: Chirode Linda

Terjesztési menedzser: Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzügyalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

r.a.d.i.o

Sláger Rádió fm 105.9
A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus RADIO 88.3 fm
www.agnusradio.ro
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!
FM 88.3 98 102 106 108 MHz

rtm
MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Dél-amerikai kvartett

Kétnapos szünet után a negyeddöntőkkel folytatódik a futball-vébé

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A paraguayi válogatott büntetővel, 5-3 arányban nyert a japán csapat ellen a dél-afrikai labdarúgó-világajnokság tegnap este véget ért, első nyolcaddöntőjében, ezzel története során először bejutott a legjobb nyolc közé. Ázsiai együttes még sohasem győzött dél-amerikai csapat ellen világbajnokságon.

Már az első pillanatokban érzékeltetni lehetett, hogy mindkét csapat a biztonságos védekezésre helyezi a hangsúlyt. Emiatt rendkívül eseménytelen 45 percet tudtak le a csapatok, a kapuk nem forogtak veszélyben, egyedül egy japán lövésnél csattant a labda a felső léccen. A játék képe a fordulást kö-

Japán sem tudta megtörni a jeget: ázsiai együttes még sohasem győzött dél-amerikai ellen vebén

Fotó: fifa.com

Szakmai szemmel – Selymes Tibor

A szervezéssel is nagy gondok vannak, a meccsek sem olyan színvonalúak, ahogy az egy vebén elvárható lenne, a bírások is gyengébb a megszokottnál: összességében véve csalódás ez a világbajnokság – kommentálta lapunk megkeresésére Selymes Tibor a dél-afrikai futballtornát. Az egykori román válogatott labdarúgó

úgy vélte, meglepetésnek számít, hogy a nyolc negyeddöntős közül négy dél-amerikai (Argentína, Brazília, Uruguay és Paraguay), Európa pedig mindössze három csapattal lesz jelen ebben a fázisban. „Alighanem a kombinatív futball győzelmét könyvelhetjük el az erőnléti európai futballal szemben” – vonta le a következtetést Selymes.

vetően sem változott, egyik csapat előtt sem adódott gólszerzési lehetőség, ennek folyamánként pedig jöhetett a hosszabbítás. Ebben szintén nem vállaltak komoly kockázatot a felek, így a világbajnokságon először büntető párbajban dőlt el a továbbjutás, a paraguayiak javára.

Könnyed brazil siker

Az ötszörös világbajnok Brazília bejutott a legjobb nyolc közé a dél-afrikai labdarúgó-világbajnokságon, miután hétfőn késő este a nyolcaddöntőben 3-0-ra győzött Chile ellen. Érdekesség, hogy a chileiek világbajnokságon ezt megelőzően eddig kétszer jutottak el az egyenes kieséses sza-

kaszig, és mindkét alkalommal (1962: elődöntő, 1998: nyolcaddöntő) a brazilokkal szemben búcsúztak. A brazilok pénteken a negyeddöntőben a hollandokkal találkoznak.

Két nap pihenő

Lapzártánk után játszották tegnap késő este az utolsó nyolcaddöntőt Dél-Afrikában: Spanyolország Portugáliával Fokvárosban csapott össze. Ma és holnap szünnap következik, majd a negyeddöntők, a következő párosításban: július 2.: Hollandia-Brazília, és Uruguay-Ghána, július 3.: Németország-Argentína, július 3.: Paraguay-Spanyolország /Portugália. ◀

Röviden

Női vízilabda világliga – magyar rajt vereséggel

A magyar válogatott szoros mérkőzésen, két góllal, 11-9-re kikapott a kanadai csapattól a női vízilabda Világliga Szuperdöntőjének első fordulójában, San Diegóban. Petrovics Máttyás szövetségi kapitánynak az A betűjelű csoportban szereplő együttese végig fej-fej mellett haladt riválisával, amely csak a végjátékban kerekedett felül úgy, hogy 9-6-ról Drávucz Ritának még feljöttek 10-9-re.

A Beszterce 1-1-et játszott a cseh bajnokkal

A Besztercei Gloria az ausztriai edzőtáborában 1-1-es döntetlent játszott a cseh bajnok Sparta Prágával. A Bad Kleinkirchheimban rendezett találkozón a vezetést a csehek szereztek meg a nigériai Bony Wilfried révén, Beszterce a második félidőben egyenlített Enescu révén. A Beszterce következő mérkőzését július 1-jén játssza az ND Gorica csapatával, a szlovén liga harmadik helyezettjével.

Horvát származású német védő és litván kapus a Debrecennél

Három éves szerződést kötött a bajnok, Ligakupa-, és Magyar Kupa-győztes Debreceni VSC-vel Dajan Simac horvát származású, német hátvéd. A 28 éves futballista a másodosztályú FSV Frankfurt egyesületétől érkezett a hajdúszágiakhoz. A DVSC megállapodott a 27 éves litván válogatott Mindaugas Malinauskasszal is, akivel az eltiltott kapus Vukasin Poleksicet igyekeznek pótolni a klub vezetői. A megkötött szerződés öt évre szól.

Svédekkel erősített a Videoton

Két svéd játékost szerződtetett - három évre - a legutóbbi bajnoki szezonban ezüstérmes Videoton FC labdarúgóklub: a csatár Martin Kaynogo-Mutumba és a középpályás Bojan Djordjic az AIK Stockholmtól érkezett a fehérvári együtteshez.

Vasárnap rendezik a 88. magyar derbyt, Overdose nélkül

Vasárnap a Kincsem Parkban rendezik a 88. Magyar Derbyt, amelynek egyik előfutárában a tervek szerint elindult volna Overdose, a veretlen magyar csodáló, de a felkészítő szakmai stáb végül úgy döntött, nem áll rajtjához az ötvenes mén, mert még nincs megfelelő formában a versenyzéshez. A 10 millió forint összdíjazású Derbyn 16 induló lesz, ebből három szlovák és egy szerb ló. A mezőnyben négy kanca lesz, ami azért érdekes, mert legutóbb 1973-ban nyert kanca.

Utolsó tourjára készül Armstrong

Az idén indul utoljára a Tour de France országúti kerékpáros körversenyen a hétszeres győztes amerikai Lance Armstrong. „Ez lesz az utolsó Tour de France” – tudatta magyar idő szerint hétfő éjjel, saját twitter oldalán a 38 éves sztár, majd percekkel később úgy javította a szöveget, hogy “az utolsó, amelyen elindulok”. Armstrong 1999 és 2005 között diadalmaskodott sorozatban hétszer a leghíresebb kerékpáros versenyen, majd befejezte pályafutását, 2009-ben azonban visszatért, s a tavalyi viadalon az összetettben a harmadik helyen zárt.

Henry távozott Barcelonából

Közös megegyezéssel szerződést bontott az FC Barcelona labdarúgócsapatával Thierry Henry – jelentette be a katalán klub. A világliga-, és Európa-bajnok francia csatár 2007 nyarán szerződött az egyesülethez, s 2009-ben hat sorozatban – köztük a Bajnokok Ligájában – diadalmaskodott a gárdával. A 32 esztendőes támadó szerződése még egy évig volt érvényes.

A wimbledoni „fűbe harapott” Andy Roddick és Venus Williams

Tenisz

Turós-Jakab László

▶ A testvérdöntő ezúttal elmarad a wimbledoni nyílt teniszvilágbajnokságon, miután tegnap Venus Williams (2.) simán kikapott a bolgár Cvetana Pironkovától: 6-2, 6-3. A 85 perces mérkőzésen az amerikai 29 ki nem kényszerített hibát vétett a világrangsorban 82. helyen álló, 22 éves bolgár pedig csak 6-ot. Ellenfelénél kétszer annyit hibázva vesztett a belga Kim Clijsters (8) is, akit az orosz Vera Zvonareva (21.) győzött le 3-6, 6-4, 6-2-re.

A legjobb négy közé jutott a címvédő amerikai Serena Williams, 7-5, 6-3 a kínai Na Li-vel. Az éstől Kaia Kanepi és a cseh Petra Kvitová párharcát kevéssel lapzártánk előtt ért véget; Kvitová 4-6, 7-6 (8), 8-6-ra nyert Kanepi ellen, és Serena Williamsszel játszik a folytatásban.

A férfiaknál a tavaly döntős amerikai Andy Roddick (5.) nagy meglepetésre nem jutott a legjobb nyolc közé, miután hétfőn este, 4 óra 36 perc alatt kikapott a tajvani Lu Jen-Hszüntől. A világranglistán 82., 26 éves ázsiai játékos 4-6, 7-6 (3), 7-6

A legjobb négy közé jutott a címvédő amerikai Serena Williams

(4), 6-7 (5) után 9-7-re nyerte a döntő játszmat, s a negyeddöntőben a szerb Novak Djokoviccsal (3.) találkozik.

További eredmények a nyolcaddöntőből: Rafael Nadal (spanyol, 2.) – PaulHenri Mathieu (francia) 6-4, 6-2, 6-2, Andy Murray (brit, 4.) – Sam Querrey (amerikai, 18.) 7-5, 6-3, 6-4, Robin Söderling (svéd, 6.) – David Ferrer (spanyol, 9.) 6-2, 5-7, 6-2, 3-6, 7-5, Jo-Wilfried Tsonga (francia, 10.) – Julien Benneteau

(francia, 32.) 6-1, 6-4, 3-6, 6-1. A legjobb nyolc között Lu – Djokovics, Murray – Tsonga, Federer – Berdych, Nadal – Söderling párharcokra kerül sor.

A női párosok a legjobb nyolc közé jutásért játszottak, a magyar Szávay Ágnes és a német Julia Görges 6-2, 7-6 (7) arányban bizonyult jobbnak az Akgul Amanmuradova – Kristina Barrois üzbég-német duónál. A negyeddöntőben a 4. helyen kiemelt Gisela Dulko – Flavia

Pennetta argentin-olasz páros lesz Szávayék ellenfele. Nem jutott túl a második fordulón a David Marrero – Alexandra Dulgheru spanyol-román vegyespáros, amely a Paul Hanley – Jung Jan Csan ausztrál-tajvani duó előtt hajtott fejet, 1-6, 3-6, 16. kiemeltként a Horia Tecau – Robert Lindstedt román-svéd páros lapzártá után a legjobb négy közé jutásért játszott a Marcel Granollers – Tommy Robredo spanyol duóval. A 2-es pályán, a nap utolsó mérkőzésén a svájci Martina Hingis-szel és az orosz Anna Kunyikovával találkozhatnak a nézők, a háló túloldalán egy brit veterán-páros állt, Anne Hobbs és Samatha Smith. A meghívottak közt van a magyar Temesvári Andrea is, aki a cseh Helena Sukovával alkot párost.

A junioroknál, a második fordulóban, a 3. kiemelt Babos Tímea 6-3, 6-4-re nyert a fehér-orosz Aliaksandra Sasnovich ellen, míg honfitársa, Fucsovics Márton (13.) 6-2, 6-0-ra verte az olasz Alessandro Colellát. Kiesett viszont Ana Bogdan, akit a belga An-Sophie Mestach (11.) győzött le 7-6 (6), 6-4-re. Elbúcsúzott a magyar Zsiga Máté (11.) is, aki 6-0, 3-6, 6-1-re kapott ki a holland Justin Eleveldtől. ◀